

Årsrapport 2023

Valdres Sparebank

INNHold

Årsrapport 2023.....	1
Årsberetning 2023	4
Resultatregnskap.....	21
Balanse	22
Egenkapitaloppstilling	23
Kontantstrømoppstilling	24
Nøkkeltall.....	25
Noter	26
Note 1 – Regnskapsprinsipper	26
Note 2 – Kredittrisiko.....	32
Note 3 – Anvendelse av estimater og skjønsmessige vurderinger.....	37
Note 4 – Kapitaldekning.....	38
Note 5 – Risikostyring.....	39
Note 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	41
Note 7 – Fordeling av utlån	43
Note 8 – Kredittforringende engasjementer.....	43
Note 9 – Forfalte og kredittforringede utlån	44
Note 10 – Eksponering på utlån	45
Note 11 – Nedskrivning, tap og finansiell risiko	45
Note 12 – Store engasjement	49
Note 13 – Sensitivitet.....	49
Note 14 – Likviditetsrisiko	50
Note 15 – Valutarisiko	51
Note 16 – Kursrisiko.....	51
Note 17 – Renterisiko	51
Note 18 – Netto renteinntekter	52
Note 19 – Andre inntekter	52
Note 20 – Lønn og andre personalkostnader	53
Note 21 – Andre driftskostnader	54
Note 22 – Skatt.....	54
Note 23 – Kategorier av finansielle instrumenter	55
Note 24 – Virkelig verdi av finansielle instrumenter	56
Note 25 – Rentebærende verdipapirer	57
Note 26 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet	58
Note 27 – Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	59
Note 28 – Eierinteresser i konsernselskaper	59
Note 29 – Varige driftsmidler	59
Note 30 – Andre eiendeler	60
Note 31 – Innlån fra kredittinstitusjoner.....	60

Note 32 - Innskudd og andre innlån fra kunder	61
Note 33 - Annen gjeld, avstemming av netto gjeld og pensjon	61
Note 34 - Garantier	62
Note 35 - Hendelser etter balansedagen	63
Note 36 - Transaksjoner med nærstående parter	64
Note 37 - Leieavtaler	64
Revisors beretning.....	66

Årsberetning 2023

Norsk økonomi

Internasjonal uro og krig i våre nærområder har påvirket norsk og internasjonal økonomi også i 2023. Den økonomiske veksten i EU har vært svak, og langt svakere enn utviklingen i USA. Her hjemme har den økonomiske utviklingen samlet sett vært ganske flat, men bildet er sammensatt. Fortsatt høy prisvekst, raskt økende rentenivå, svakere privatforbruk og lav boligbygging har dempet veksten, mens næringsinvesteringene fortsatt er høye og bidrar til å holde aktiviteten oppe. Arbeidsledigheten holdt seg lav gjennom 2023, men økte gradvis gjennom året. Mot slutten av 2023 flatet også veksten i sysselsettingen ut.

BNP for Fastlands-Norge avtok gjennom 2023 og endte på 0,7 prosent, målt i faste priser, ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall fra SSB. Det er svakere enn normalt.

Norges Bank satte opp styringsrentene seks ganger i 2023, til 4,5 prosent, for å få kontroll på den høye prisveksten som har preget økonomien både nasjonalt og blant våre handelspartnere de siste par årene. I 2023 endte inflasjonen på 4,8 prosent, godt over Norges Banks inflasjonsmål på 2 prosent.

Renteøkningene har ført til betydelig lavere gjeldsvekst hos både bedrifter og husholdninger. Tall fra SSB viser at 12-måneders kredittvekst til publikum har falt til 3,4 prosent ved utgangen av 2023. Samtidig viser Norges Banks utlånsundersøkelse for fjerde kvartal at etterspørselen etter boliglån avtar.

Norges Bank vurderer kreditttilgangen som god. Dette må ses i lys av at norske banker er solide, likvide og har god lønnsomhet.

Høyere priser og økte renter har også dempet forbruket og redusert kjøpekraften i husholdningene, også når det tas hensyn til en gjennomsnittlig årslønnsvekst på 5,3 prosent i 2023. Husholdningenes reduserte kjøpekraft reflekteres også i Finans Norges Forventningsbarometer som viste at husholdningene har svært lave forventninger knyttet til landets økonomi, og i liten grad forventer å gjøre store anskaffelser fremover. Husholdningens boliginvesteringer falt med 28 milliarder kroner i 2023. Det er det største fallet som er målt siden bankkrisen på 1980- og 1990-tallet. Også i nyboligmarkedet må vi tilbake til bankkrisen for å finne like svak utvikling som i 2023.

Ifølge tall fra SSB falt prisene på brukte boliger med 0,5 prosent i 2023 på landsbasis. Generelt påvirkes også næringseiendom av høyere renter. Bankenes utlånstap var lave i 2023, til tross for betydelige utlånsvolum til boliger og næringseiendom. Norske banker hadde samlet sett god utvikling gjennom 2023, med bedret soliditet og god lønnsomhet, som er viktig for å kunne yte kreditt også i økonomiske nedgangstider.

Ved utgangen av 2023 var arbeidsledigheten (AKU) i Norge på 3,7 prosent, 0,3 prosentpoeng høyere enn ved årets inngang. Yrkesdeltagelsen steg 0,2 prosentpoeng til 72,8 prosent. Sysselsettingsveksten har vært sterk etter pandemien, men flatet ut mot slutten av 2023. Antall ledige stillinger var likevel over 100 000 ved årsskiftet.

I 2023 svekket kronen seg mot euro og amerikanske dollar, slik den også gjorde i 2022. Eksportrelatert industri har tjent på svak kronekurs, mens andre næringer, som bygg og anlegg, har opplevd betydelig redusert aktivitet som følge av lavere etterspørsel og høyere priser. Økte petroleumsinvesteringer har ført til økt aktivitet innen oljerelatert virksomhet.

Fremtidsutsikter

Veksten i norsk økonomi i 2024 antas å bli om lag på linje med 2023 og arbeidsledigheten ventes å øke noe, men de fleste analysemiljøer ventet at det går mot en myk landing i norsk økonomi og at rentetoppen nå er nådd. I rentemøtet i januar 2024 besluttet Norges Bank å holde styringsrenten uendret på 4,5 prosent, og signaliserte at den vil bli liggende på samme nivå en god stund fremover. Prisveksten ventes å fortsette å avta gradvis i lys av at økonomien kjøles ned og prisimpulsene fra utlandet blir svakere. På den andre siden vil svak krone og høy kostnadsvekst i bedriftene bidra til å holde inflasjonen oppe.

Bankenes utlånstap har vært lave gjennom en periode med stor usikkerhet. Bankenes lønnsomhet forventes å opprettholdes, men på et noe lavere nivå enn for 2023.

Aktivitet i Valdres

Det meldes om god aktivitet rundt om i Valdres med tanke på turisme og deltidsinnbyggere gjennom 2023, noe som har gitt yrende liv i både bygatene og til fjells. Svakere krone har medført at færre nordmenn nok har tatt utenlandsferie, samtidig som man kan se en økning blant de utenlandske turistene.

Fritidsmarkedet har holdt seg overraskende sterkt gjennom 2023, og man opplever en god bevegelse av salg også i starten av 2024. Dette sikrer fortsatt god næringsaktivitet med tilhørende arbeidsplasser i årene som kommer, og et betydelig ettermarked. Et sterkt fritidsmarked er med på å øke bokvalitet for fastboende gjennom at man har et bredt tilbud av butikker og bransjer i vår region.

Innlandet har gjennom året hatt lav arbeidsledighet, og Valdres som region har hatt lavere arbeidsledighet enn Innlandet. Dette har gitt et noe mer utfordrende rekrutteringsbilde for enkelte bransjer, men samtidig har dette gitt god kjøpekraft.

Valdres befinner seg i en særstilling når det gjelder å by på natur- og kulturopplevelser, og har et svært godt turtilbud til alle årstider. Banken er stolt samarbeidspartner med blant andre Trollrock, Valdrestrippelen og en del lokale festivaler. Dette er populære arrangementer som tiltrekker seg mange tilreisende, og undersøkelser viser store positive ringvirkninger.

Landbruket har alltid stått sterkt i Valdres, og er en viktig aktør med tanke på både sysselsetting, kortreist mat og kulturlandskapet. I Valdres har man de seneste årene opplevd at flere yngre har satset stort med nybygg, og mange har utvidet eksisterende drift, for at man i større grad skal kunne leve av gårdsdriften.

Over flere år har det vært større utbyggingsprosjekter av E16 gjennom Valdres. Dette har skapt positive ringvirkninger lokalt som følge av økt aktivitet. Selv om de største prosjektene nå er nær ferdigstilt, ser man at gjenstår et prosjekter mellom Lome og Slidre som skal realiseres i 2024. Det vil opprettholde et godt aktivitetsnivå hos entreprenører og tilhørende bransjer

Sikrere veier gjennom Valdres er til stor glede for innbyggerne, og vil ytterligere styrke Valdres som en reiselivsdestinasjon. Bedre veier fører til lavere utslipp, høyere regularitet og færre ulykker.

Samlet sett har dette medført en god aktivitet i Valdres og en god porsjon fremtidsoptimisme.

Foto: Medarrangør Valdreskonferansen 2023

Forvaltning

Valdres Sparebank hadde en god underliggende drift, og resultatet i 2023 er preget av en jevn kundevekst, økning i styringsrenten og en bedring av forholdet innskudd og utlån. Videre så har utbytte på investeringer i Eika Alliansen holdt seg bra, og styret er svært tilfreds med utbyttet på investeringene. Markedet har vært mindre krevende med tanke på avkastning av overskuddslikviditet all den tid styringsrenten har vært økende, kundevekst, en normalisering av rentenetto og migrering innenfor budsjett har gitt et resultat som er bedre enn budsjettet for Valdres Sparebank.

I et krevende marked har banken oppnådd en 12 måneders vekst i utlån på 7,49 %. Brutto utlånsvekst inkl. Eika Boligkreditt AS endte på 8,02 %.

Bankens driftsresultat før tap og nedskrivninger for 2023 utgjør 48,6 mill. kroner. Resultat for regnskapsåret etter skatt utgjør 36,1 mill. kroner.

Valdres Sparebank har kun kjernekapital, og egenkapitalen styrkes ved resultatet. Egenkapitalandelen har hatt en oppgang i inneværende år, og ligger over myndighetenes innførte kapitalkrav.

Innskuddene har i 2023 økt med totalt 116,5 millioner kroner, eller 4,62 %, til totalt 2.637,3 millioner kroner. Innskuddsdekningen for vår bank er svært høy: den utgjorde 108,25 % ved utgangen av året.

Bankens forvaltningskapital økte med 5,37 % til 3.055,7 millioner kroner i 2023. Inklusiv Eika Boligkreditt utgjør aktivitetskapitalen 3.182,7 millioner kroner.

Bankens rentenetto målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital, har økt fra 1,90 % i 2022 til 2,69 % i 2023. Målt i kroner utgjør bankens rentenetto 79,5 mill. kroner i 2023 mot 54,7 mill. kroner i 2022.

Forsikring

Salg av skadeforsikring og personforsikring i Eika er en viktig inntektskilde for vår bank. Samlet årlig premieinnbetaling for skadeforsikring fra våre kunder til selskapet, var ved årsslutt 43,1 millioner kroner, noe som er en liten oppgang fra 2022. Årlig premieinnbetaling for personforsikring utgjør 6,1 millioner kroner ved årsslutt, noe som er en liten oppgang fra 2022. Samlet provisjonsinntekter fra forsikringsområdet utgjør 0,24 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Forsikringen dekker krav fremsatt hvor som helst i verden.

Styret

Styret har hatt 11 fysiske styremøter, og et digitalt styremøte. Det er behandlet totalt 282 saker gjennom året. Det samlede styret fungerer som bankens Revisjons- og Risikoutvalg.

Det er tegnet egen styre- og ledelsesansvarsforsikring som dekker enhver fysisk person, som er tidligere, nåværende eller fremtidig medlem av styret eller ledelsen. Forsikringen omfatter: erstatningsansvar for formueskade som følge av krav fremsatt første gang mot sikrede i forsikringsperioden, som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlattelse i sikredes egenskap av medlem av styret og/eller ledelsen, samt for ansatt som kan på dra seg et selvstendig ledelsesansvar eller medvirkningsansvar.

Renteendring

I takt med endring av styringsrenten er det foretatt renteendringer i løpet av 2023, men banken har på utlån ikke fulgt de to siste rentehevingene fra Norges mot privatmarkedet, og kun mindre økninger mot bedriftsmarkedet.

Virksomhet

2023 var det 163. regnskapsåret som Valdres Sparebank hadde bankdrift med utgangspunkt i Valdres.

Det er betalt renter til andre kredittinstitusjoner på 1.178 tusen kroner. For 2022 var tilsvarende kostnad kr 737 tusen kroner.

Totalt er det innbetalt kr 3.505 tusen kroner i rente fra andre kredittinstitusjoner, mot 2.165 tusen kroner i 2022.

Økt styringsrente gjennom året har bidratt til en gradvis bedring på renteområdet gjennom 2023.

Gebyr og provisjonsinntekter er uendret på 0,52 % målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital. Driftsutgiftene målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital har økt fra 1,42 % til 1,68 %. Noe av økningen tilskrives kostnader knyttet til kommende bytte av kjernebanksystem, økt bemanning og oppussing av hovedkontor. Bytte av kjernebanksystem skal på sikt vil gi banken lavere kostnader på IT-området.

Resultatet av ordinær drift før skatt er kr 46,9 millioner kroner, som utgjør 1,59 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital, samme tall var 1,02 % i 2022.

Resultat for regnskapsåret er 36,1 millioner kroner, mot kr 23,6 millioner kroner i 2022.

Etter styrets vurdering, er den økonomiske situasjonen og utviklingen for banken god, og underliggende driften anses som god. Et økende konkurransebilde fremover krever god kostnadskontroll fremover, samt fortsatt god utlånsvekst.

Styret stadfester at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Finansiell risiko

Følgende hovedtyper for finansiell risiko er vurdert:

- **Markedsrisiko**
 - renterisiko
 - valutarisiko
 - aksjekursrisiko
- **Likviditetsrisiko**
- **Kreditrisiko**

Markedsrisiko

Renterisiko

Risikoen for at endringer i rentenivået kan påvirke bankens lønnsomhet i ugunstig retning er knyttet til utlån, innskudd og verdipapirer. I begrepet inngår også kursrisiko/rentefølsomhet, dvs. endring i en obligasjons verdi ved endring av markedsrenten. Det vanlige er å beskrive renterisiko som hvor stort beløp man taper, gitt at renten går ned eller opp med en %.

Banken har inngått avtale med Eika Kapitalforvaltning om forvaltning av banken sin verdipapirportefølje. Ved årsskiftet 2023-2024 hadde banken ingen fastrenteobligasjoner.

Bankens samlede renterisiko vurderes som lav.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap, som følge av endringer i valutakurser. Banken har ingen valutaeksponering utenom en mindre beholdning i utenlandsk valuta, samt til dataleverandør i Danmark. Ettersom bankens egen valutabeholdning er svært liten, har banken en ubetydelig valutarisiko på kontantene. Bankens beslutning å avvikle egen beholdning av valuta i desember 2023.

Bankens sine datatjenester fra SDC faktureres i danske kroner, dette medfører at banken har en risiko ved endringer i valutamarkedet i 2023. For 2024 vil denne være borte da man har byttet kjernebankleverandør fra SDC i Danmark til TE i Norge. Valutasvingninger mot DKK gjennom 2023 var økende i 2023, og hadde store utslag mot hva man opplevde i 2022. Snittkursen endte opp med ca. 12,9 % i 2023.

Aksjekursrisiko

Bankens beholdning av aksjer, grunnfondsbevis og enkelte obligasjoner kan utsettes for kurssvingninger som gir verdifall, og som etter loven skal bokføres minst ved hvert kvartalsregnskap. Styret har vedtatt grenser for eksponering pr. selskap, samlet eksponering og hvilke typer selskap det kan eksponeres i. Oppfølging av dette rapporteres til styret hvert kvartal. Aksjekursrisikoen er begrenset ved at banken ikke skal ha handelsportefølje med aksjer i annet enn aksjefond eller kombinasjonsfond. Rammen er satt til 3 mill.

Beholdningen av anleggsaksjer er plassert i utbyttefond og andre langsiktige plasseringer i selskap det er naturlig å være medeier i. Verdien av våre aksjer inklusiv aksjene i Eika Gruppen og Eika Boligkreditt, er

vurdert ut fra antatt markedsverdi pr 31.12. Aksjene i Eika Gruppen er oppskrevet med 11,5 mill. i 2023 over utvida resultat

Bankens kursrisiko anses som moderat.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for å ikke kunne gjøre opp løpende forpliktelser ved forfall. Erfaringsmessig er dette den nest største risiko innenfor bankdrift. De fleste "konkurser" i bank er (trusler om) likviditetskonkurser, som igjen som regel bunner i betydelige tap innenfor kredittområdet, med påfølgende økt pris og dårlig tilgang på innskudd og likviditet.

Bankens utlånsportefølje har stort sett lang restløpetid, mens det meste av innskuddene enten ikke har eller har svært kort oppsigelsestid. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskytere, banken er solid og driften går med overskudd. Styret anser det derfor som lite sannsynlig at store mengder kundeinnskudd skal forsvinne raskt ut, og ser kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Når en banks finansieringsgrad (forholdet mellom innskudd og utlån) går under 100 %, kan banken få behov for å ta opp ulike lån i pengemarkedet. Dette øker likviditetsrisikoen til en viss grad.

Bankens innskuddsdekning (forholdet mellom innskudd og utlån) skal være høyere enn 85 %, og styret skal gjøre en ny vurdering hvis innskudds-dekningen faller under 90 %. Det er liten risiko for at banken ikke skal kunne ha likviditet til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Innskuddsdekningen var ved nyttår på hele 108,25 %.

Manglete likviditet vil bli dekket opp ved innlån fra andre kredittinstitusjoner, samt ved å benytte Eika Boligkreditt AS. Banken har ved utgangen av 2023 ett lånopptak i KFS på 15 millioner kroner, med forfall i april 2024. Låneopptakene ble den gang gjennomført for å opprettholde utlånsveksten uten å svekke likviditeten. Det legges opp til at lånet refinansieres hos KFS.

Det er etablert trekkrett for 130 millioner kroner i DNB. Trekkrettigheten har vært benyttet ved noen få anledninger gjennom 2023. Høyeste trekkbeløp utgjorde 94,5 millioner kroner.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) er et nøkkeltall på bankens netto likviditetsstrøm de nærmeste 30 dager ved en stresssituasjon. Regulatorisk minstekrav pr 31.12.23 er 100. Banken har en LCR indikator på 194 ved utgangen av 2023, mens den ved utgangen av 2022 var på 160.

Styret ønsker å ta lav risiko, og har fastsatt egne retningslinjer for handel med finansielle instrument.

Banken likviditetsrisikoen vurderes som lav.

Kredittrisiko

Styret fører en moderat risikoprofil. Alle kunder er risikoklassifisert. Utlån skjer fortrinnsvis til kjente kunder i bankens geografiske primærmarked, eller til kunder som flytter ut av kommunen. Det er satt opp regelverk med rammer for kredittgivning.

Lån til næringslivskunder utgjør 20,38 % av totale utlån, av dette utgjør primærnæringen 18,11 %. Historisk har det vært lite tap i knyttet opp mot primærnæringen.

Det er lav konsentrasjon av kredittrisiko da banken ikke har noen engasjementer som defineres som store konsoliderte engasjementer ved utgangen av 2023. Store engasjement skal pr definisjon utgjøre mer enn 10 % av bankens kjernekapital.

Det er foretatt vurderinger, og man har vurdert risikoen for tap på utlån, og har kommet fram til at det for enkelte lån er en viss risiko. Dette er det tatt hensyn til i regnskapet ved at det er avsatt totalt kr 8 600 000 i individuelle nedskrivninger (steg 3) og nedskrivning i steg 1 og 2 utgjør til sammen kr 3 712 000.

Banken har konstaterte tap i 2023, hvor det er bokført tap med kr 1 690 000. Resultatførte tap i prosent av brutto utlån blir derfor 0,07 %. Med bakgrunn i bokførte tap de siste fire år, er det forventet at årlig tapsprosent vil ligge mellom 0,1 og 0,2 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital de neste tre årene.

Garantiansvar består mest av kontraktsgarantier og betalingsgarantier der risikoen historisk sett har vært minimal.

Risikostyring er etablert gjennom interne kontrollrutiner, hvor avvik fra gitte instruksjoner rapporteres med faste intervaller.

Disponering av overskuddet

Styret i Valdres Sparebank er tilfreds med resultatet for 2023. Driftsresultatet er bedre enn budsjettert. Resultatet sikrer banken et grunnlag for videre drift og vekst. De norske bankene har høye kapitalkrav, og styret understreker derfor hvor viktig det er å oppnå gode resultat, for å styrke soliditeten og holde på selvstendigheten til banken. Styret sitt forslag til disponering av overskudd er:

Resultat for regnskapsåret	kr.	36,1 mill.
Avsetning til gaver	kr.	0,5 mill.
Sparebankens Fond	kr.	35,6 mill.

Egenkapital

Banken sitt ordinære fond er kroner 310,7 millioner etter årets overskudd. Fondet utgjør dermed 10,16 % av forvaltningskapitalen. Egenkapitalavkastningen ble på 10,29 % mot 7,74 % i 2022. Målt etter regler i Basel III, utgjør den banken sin ansvarlige kapital 20,81 %. Bankens kapitaldekning etter konsolidering er 22,02 %.

Myndighetskrav inklusive motsyklisk bufferkrav pr. 31.12.2023 utgjør følgende:

Krav til ansvarlig kapitaldekning:	17,50 %
Krav til kjernekapitaldekning:	15,50 %
Krav til ren kjernekapitaldekning:	14,00 %

Basel komitéens standarder for kapital- og likviditetsstyring ("Basel III") er gjort gjeldende for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak i EØS-området gjennom EUs kapitaldekningsdirektiv ("CRD IV").

Skjerpede krav til ansvarlig kapital

Skillet mellom kjernekapital, som skal ta tap ved løpende drift, og tilleggskapital videreføres, mens tilleggskapitalen skal ta tap "at the point of non viability", dersom myndighetene mener dette er nødvendig for å unngå avvikling. Det stilles også strengere krav til kjernekapitalen generelt og den rene kjernekapitalen spesielt.

Krav om kapitalbuffere

Minstekrav til kapital og bufferkrav er krav til størrelsen på foretakenes ansvarlige kapital, målt i forhold til risikovektet beregningsgrunnlag.

Det norske kapitaldekningsregelverket er utformet i tråd med EUs kapitaldekningsdirektiv (CRR/ CRD IV), og skal sørge for samsvar mellom risikoeksponering og kapitalisering i foretakene.

Alle banker, kredittforetak, finansieringsforetak og holdingforetak i finanskonsern skal til enhver tid ha en ren kjernekapitaldekning på minst 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital, skal foretakene ha kapitalbuffere bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent og en systemrisikobuffer på 4,5 prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer eventuelt krav til motsyklisk kapitalbuffer.

Minstekrav ren kjernekapital	4,5 %
Bevaringsbuffer	2,5 %
Systemrisikobuffer	4,5 %
Motsyklisk buffer	2,5 %

Valdres Sparebank fyller alle disse kravene.

Ansatte

Ved utgangen av året hadde banken 26 fast tilsatte, hvorav to jobber i redusert stilling. I tillegg kommer en person på engasjement. Samlet utgjør bankens ansatte 24,6 årsverk. Blant de ansatte er det 15 % menn. Ved valg til styrende organer legges det vekt på balanse mellom kvinner og menn, og samlet kompetanse i de ulike styrende organer. Styret består av seks ordinære styremedlemmer, tre kvinner og tre menn. Dette inkluderer en ansatte valgt representant i styret. Sykefraværet har økt fra 6,93 % til 11,5 %. Banken har gjennom 2023 hatt flere langtidssykmeldte. Det er et godt arbeidsmiljø i banken, og samarbeidet mellom de tilsatte og ledelsen er god. Likestilling er et fokusområde, og vil også være det fremover.

Foto: Kundearrangement Barnas Skileker

Arbeidsmiljø

Valdres Sparebank legger vekt på at organisasjonen skal fremstå som oppdatert og en faglig sterk organisasjon, der aktiv kundeomsorg skal stå i fokus.

Gjennom Eika Skolen, FinAut, Spama og Eika Vis skal våre medarbeidere få den oppdatering som kreves for å kunne bli trygge og gode rådgivere for våre kunder. Valdres Sparebank er, og skal være, en attraktiv kompetansearbeidsplass. Det er gledelig å se at det gjenspeiler seg i søkermassene ved stillingsutlysninger.

Valdres Sparebank er medlem av Finansnæringens Arbeidsgiverforening (FA) og følger de inngåtte overenskomster mellom FA og Finansforbundet.

Det har ikke vært noen skader eller ulykker i 2023.

Internkontroll

Styret er av den oppfatning at den interne kontrollen og risikostyringen i 2023 har vært tilfredsstillende etter de grep som er foretatt for å styrke enkeltområder. Banken har egen ansatt innen området compliance og internkontroll, og uavhengigheten i rollen er med det godt ivaretatt.

Samfunnsansvar

Valdres Sparebank er bevisst sitt samfunnsansvar og hva det innebærer å være for lokalmiljøet, også i nasjonal sammenheng. Banken skal vise ansvarlighet i utøvelsen av all sin virksomhet. Samfunnsansvar deles inn i følgende fire grupper:

- hensynet til menneskerettigheter
- arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold
- det ytre miljø
- bekjempelse av korrupsjon

For Valdres Sparebank, som en liten lokal bank med begrenset virksomhet, er det ikke naturlig å fokusere på punktet som omhandler menneskerettigheter. De øvrige punktene er integrert i bankens forretningsstrategier.

Det er kundene, lokalmiljøet og opplevelser i vår region som skal være i bankens fokus.

Gjennom aktiv kundeomsorg skal vi alltid sette våre kunder i sentrum. Alle kunder som møter banken, enten det er via hjemmesiden, telefon, digitale flater eller ved et personlig møte, skal få en opplevelse som minimum matcher eller overstiger de forventninger de har til banken. Det arbeides kontinuerlig med forbedringer på disse områdene, både i banken og hos våre leverandører av elektroniske løsninger. Valdres Sparebank skal gjennom samarbeid med arrangører, lokalt næringsliv, sponserat av arrangementer og økonomisk støtte til ulike prosjekter bidra til å skape gode opplevelser og lokalmiljøer i Valdres.

I Valdres Sparebank jobbes det kontinuerlig for å skape rammer for både et interessant og godt arbeidsmiljø for medarbeiderne, gjennom fokus på kompetanseutvikling og trivselsfremmende tiltak ved arbeidsplassen.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet. Internt er det fokus på elektronisk saksbehandling og på å minimere papirbruken.

Bankens retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon er konkretisert i bankens etiske regler og bankens risikopolicydokument. Det er også utarbeidet egne retningslinjer for samfunnsansvar.

Felles for Valdres Sparebanks tiltak innen samfunnsansvarsområdet, er at de skal bidra til å understreke bankens posisjon som en etisk bærekraftig virksomhet, både blant kunder, medarbeidere og samfunnet.

Det er styrets vurdering at det i 2023 er oppnådd tilfredsstillende resultater av arbeidet med samfunnsansvar.

Strategiplan

Bankens vedtatte strategiplan strekker seg over perioden 2019-2023. Det er besluttet å videreføre eksisterende strategiplan i sin helhet og at man starter prosessen med ny strategiplan høsten 2024. Strategiplanen skal være vårt redskap i driften av banken, og legge føringer for våre strategiske veivalg i de nærmeste årene.

Foto: Fra DriveOut sammen med Valdres Gatebil

Bærekraft

Valdres Sparebank, sammen med de øvrige lokalbankene og Eika har en viktig rolle å spille for å sikre bærekraft i Norge fremover.

Det er ventet at kravene til risikovurdering, rutiner og rapportering på bærekraftområdet vil skjerpes i årene fremover, blant annet gjennom innføring av EUs taksonomi, sammen med økt vekt på bærekraft i kapitalkravsregelverk og tilsynspraksis.

Gjennom Eika-alliansen har banken fått mange gode støtteverktøy for å fange opp og implementere nye krav. Det er likevel viktig at Valdres Sparebank er bevisst på hva som kommer og at man har på plass en plan for å forberede egen organisasjon gjennom kompetanseheving og arbeid med klima- og annen ESG-risiko.

Frem mot 2030 skal Norge gjennom en omfattende omstilling, der klimakutt og -endringer, nye krav, konkurranse og strammere offentlige budsjetter, vil legge press på norske lokalsamfunn og bedrifter.

Lokalbankenes rolle som drivkraft for vekst og utvikling for privatkunder, næringsliv og norske lokalsamfunn, vil fremover bli viktigere enn noen gang. Lokalbankenes rådgivningstilbud og nærhet til kundene gjør oss til

nøkkelaktører i omstillingen av norske småbedrifter, og i å sikre ny aktivitet og arbeidsplasser når det som ikke er bærekraftig skal erstattes. Nærhet til kunden gir også oss som lokalbank et godt utgangspunkt for å tilby relevante produkter for den voksende kundegruppen som er opptatt av bærekraft.

Hos Eika Gruppen arbeides det med bærekraft i utvikling av produkter, bankens systemer og verktøy, kompetansetilbudet til bankenes medarbeidere, samt med å sikre god miljøledelse og bærekraftige valg i egen organisasjon og overfor leverandører og samarbeidspartnere.

Banken ble i 2022 sertifisert som miljøfyrtårn.

Transport

Fysiske kurs- og møteaktiviteten er nesten på samme nivå som før pandemien, og fysiske samlinger gir ofte større utbytte enn kun digitale møter. Likevel er digitale møter en viktig kanal, for å minimere reiseaktiviteten, spesielt mellom bankens kontorer, og benyttes der det er hensiktsmessig å gjennomføre møtene digitalt.

Medarbeiderne oppfordres til å reise kollektivt når det er praktisk mulig. Dette er med på å redusere bankens forbruk av kjørte kilometer og dermed bankens CO2-utslipp. Banken benytter ikke flytransport i forbindelse med vår ordinære møteaktivitet.

Avfallshåndtering

Banken kildesorter sitt avfall, og benytter returordninger på spesialavfall der dette er mulig.

Kunder

Banken og øvrig finansnæring vil spille en viktig rolle i retning av økt bærekraft og bevissthet rundt dette fremover. Gjennom god veiledning, rådgivning og utforming av produkter skal Valdres Sparebank bli en positiv bidragsyter til omstilling mot mer bærekraftig adferd, både hos privat- og bedriftskunder.

Valdres Sparebank tilbyr flere typer grønne lån.

Klima- og bærekraftsrisiko

Klimaendringer og andre temaer knyttet til bærekraft gir opphav til risiko for banken og bankens kunder. Gjennom systematisk arbeid med å avdekke, forstå og styre risiko i kundeforholdene, styrer banken risikoen i egen portefølje, og kan samtidig bidra til økt risikoforståelse og mer bærekraftig adferd hos kundene.

Det gjennomføres kompetanseheving innen ESG-området rettet mot både medarbeidere og styret, samt at flere spørsmål nå integreres i kredittportalen knyttet til ESG-risiko hos kunden. Dette vil bidra til å ytterligere støtte og systematisere bankens arbeid med ESG-risikoer fremover.

Kompetanse

Bankens medarbeidere er nøkkelen til godt bærekraftarbeid og rådgivning fremover.

Organisasjonen får gjennom leveranser fra Eika og Eika skolen, samt intern kompetanseheving økt kunnskap om bærekraft.

Gavemidler og sponsorater

Valdres Sparebank har ikke utarbeidet egne retningslinjer med tanke på bærekraft gjennom tildeling av gavemidler og sponsorater. Dette er noe som vil vurderes for fremtiden.

Det kan eksempelvis være å reservere deler av gavemidlene for grønn omstilling, lokal verdiskaping eller prosjekter som bidrar til sosial utjevning.

Likestilling, mangfold og kunnskapsutvikling

Bærekraft handler også om bankens arbeid med egne ansatte. Valdres Sparebanks arbeid for å sikre likestilling og mangfold, og for å utvikle ansattes kompetanse anses som en del av bærekraftarbeidet. Kunnskap om bærekraft hos bankens ansatte er nøkkelen til godt bærekraftarbeid og rådgivning. I 2023 har FinAut bærekraft som et oppdateringstema for rådgivere som er autorisert i skadeforsikring og personforsikring. Leveranser fra Eika som banken har benyttet seg av er:

- Eikas bærekraftuke
- Kurs om ESG-risiko
- Kurs med 4 filmer om ulike bærekrafttemaer
- Kurs om bærekraft i landbruket

Eika Gruppen arbeider aktivt med kompetansetilbud innen bærekraft til ulike roller i banken gjennom en egen fagplan for bærekraft.

Ikke-diskriminering

Det skal aldri finne sted diskriminering av kunder eller medarbeidere på grunn av alder, kjønn, rase, religion, nasjonalitet eller sivil status.

Korrupsjon

Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp. Retningslinjer for å håndtere interessekonflikter foreligger, og alle medarbeidere skal gjennom årlig oppdatering for antikorrupsjon i Eika Skolen.

Egen drift og leverandører

God styring i egen drift er viktig for å begrense bankens klimaavtrykk og annen negativ påvirkning. Valdres Sparebank ble sertifisert som Miljøfyrtårn etter kriteriene for finans i 2022 og har egen bærekraftsansvarlig.

Forvaltning av egne midler

Bærekraftig forvaltning av egne midler er en naturlig del av et helhetlig bærekraftarbeid.

Valdres Sparebank har satt bort forvaltningen av bankens obligasjonsportefølje til Eika Kapitalforvaltning. Eika Kapitalforvaltning AS (EKF) opererer i henhold til norsk lov, men har i tillegg valgt å innrette investeringene etter en rekke internasjonalt anerkjente prinsipper og initiativer som omhandler bærekraft og samfunnsansvar. Eika Kapitalforvaltnings modellen for bærekraftige investering er beskrevet i detalj i eget ESG-dokument. Målsetningen for ESG-strategien er å redusere risikoen på investeringene, og samtidig gi en bærekraftig, langsiktig avkastning.

Finansiering

Banken benytter Eika Boligkreditt på deler av boligfinansieringen, Eika Boligkreditt har etablert et rammeverk for grønne obligasjoner, og utstedte en grønn OMF i 2021.

Banken tilbyr nå grønne lån i flere kategorier:

- Boliglån
- Billån
- Rehabiliteringslån
- Leasing

Forsikring

Gjennom å tilby forsikring skaper vi forutsigbarhet og trygghet for kundene våre, og ivaretar kundens verdier. Bærekraft i forsikring handler om 3 viktige hensyn:

Skadeforbygging

Det mest bærekraftige for både samfunnet, kunden og forsikringsselskapet er å forhindre at skaden oppstår. Oppståtte skader er miljøbelastende ettersom det medgår ressurser til å reparere eller erstatte skadene. Eika Forsikring arbeider målrettet med skadeforebygging gjennom forsikringsvilkårene og gjennom informasjon og bistand til kundene.

Grønt skadeoppgjør

Samtidig vet man at skader oppstår. Derfor jobber Eika Forsikring aktivt med Skadeoppgjørs rolle innenfor bærekraftig omstilling. Partnere som utfører arbeidet skal kunne dokumentere gode prosesser på miljøledelse i det enkelte oppdraget, samt ha fokus og måltall på reparasjon fremfor bytte. I leverandøravtalene er det et krav om at alle leverandører som benyttes skal oppfylle minimumskrav til bærekraft og kvalitet. (Miljøfyrtårn, EMAS, ISO14001).

Ansvarlig forvaltning

Eika Forsikrings kundemidler og egen likviditet forvaltes av Eika Kapitalforvaltning, og er underlagt de samme ESG-standardene som selskapet benytter i sin øvrige forvaltning.

Åpenhetsloven

Valdres Sparebank er underlagt reglene i Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), herunder plikten til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger. Valdres Sparebanks redegjørelse er publisert på bankens hjemmeside.

IKT

Det foreligger egen IT strategi 2021-2023 for banken og det er videre utarbeidet egen IKT instruks for banken.

Det gjennomføres årlig egen IT revisjon av ekstern part i banken, samt at tilsvarende gjennomføres hos våre kjerneleverandører. Styret behandler gjennomgang på området årlig. I tillegg skal det årlig gjennomføres ROS analyse innen IKT området.

Banken migrerte fra SDC til TE i september 2023. Det ble gjennomførte gode forberedelser til bytte av kjernebanksystem gjennom året. Migreringshelgen forløp uten problemer eller vesentlige feil, og har også levert på estimert kostnad. Totalt sett anses migreringen som vellykket.

Hovedkontor Slidre

Banken har 14 fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, sammen med administrative og øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved hovedkontoret.

Bankens hovedkontor har besøksadresse Slidrevegen 18, 2966 Slidre.

Avdeling Fagernes

Banken har fem fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, sammen med jevnt økende etterspørsel etter våre øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen.

Bankens avdelingskontor har besøksadresse Jernbanevegen 16, 2900 Fagernes.

Avdeling Vang

Banken har fem fast tilsatte ved avdelingen. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, med tillegg av øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen.

Bankens avdelingskontor har besøksadresse Tyinvegen 5171, 2975 Vang i Valdres.

Avdeling Bagn

Banken har siden sommeren 2020 hatt avdelingskontor på Bagn, som er oppe to dager i uken. Kontoret betjenes av en bredderådgiver og en kundevert. Bredderådgiver har sine øvrige arbeidsdager ved Fagerneskontoret. Arbeid med utlån og skadeforsikringsporteføljen for person- og bedriftsmarkedet i Norge, med tillegg av øvrige banktjenester, utgjør mesteparten av arbeidsinnsatsen ved avdelingen. Bankens avdelingskontor har besøksadresse Storebruvegen 3, 2930 Bagn

Valdres Eiendomskontor AS

Banken eier 66,6 % av aksjene i Valdres Eiendomskontor AS. Etnedal Sparebank eier de resterende 33,4 %. Kontoret hadde ved årsskiftet seks ansatte, hvorav fire er eiendomsmeglere; totalt 5,2 årsverk. I tillegg kommer visningsassistenter og fotograf. Valdres Eiendomskontor AS har kontor på Fagernes. Eiendomskontoret er det eldste i Valdres, med over 40 år i markedet! Eiendomskontoret er blant de største i Valdres. Selskapet er tilknyttet Aktiv Eiendomsmegling, en landsdekkende meglerkjede, der mange kontorer eies eller samarbeider med de lokale alliansebankene i Eika.

Høsten 2023 utvidet man med et avdelingskontor på Beitostølen.

Aktiv Eiendomsmegling tar samfunnsansvar ved å samarbeide med SOS Barnebyer. Samarbeidet med SOS Barnebyer har siden 2016 gitt mer enn flere tusen barn i 135 land muligheten til å vokse opp i et trygt og godt hjem med bedre fremtidsmuligheter.

Videre så har Aktiv Eiendomsmegling inngått avtale med Foreningen for omplassering av dyr (FOD), for å hjelpe både folk og firbeinte med å finne sitt nye drømmehjem.

Eika Alliansen

Valdres Sparebank er aksjonær Eika Gruppen AS og en av alliansebankene i Eika Alliansen som består av rundt 45 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på om lag 480 milliarder kroner og 2500 ansatte, noe som gjør alliansen til en av de største og viktigste aktørene i det norske bankmarkedet. Med 170 bankkontorer i 114 kommuner er Eika-bankene til stede med avgjørende bidrag til vekst, utvikling og verdiskaping i sine lokalsamfunn.

Alliansebankene styrker lokalsamfunnet

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv. Bankene har lokalt ansatte, kompetente rådgivere med et personlig engasjement og effektive

rådgiverløsninger. Sammen med noen av de beste kundeløsningene i den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er denne samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika har blant landets mest tilfredse kunder både i person- og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppens kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne, effektiv og trygg bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Leveransene inkluderer en komplett plattform for bankinfrastruktur inkludert IT, betalingstjenester og samhandlingsverktøy for bankenes ansatte og kunder.

Bankenes behov for å utvikle nye digitale løsninger som både bidrar til den gode kundeopplevelsen og samtidig ivaretar kundenes sikkerhet samt et økende antall regulatoriske krav, er både krevende og kostnadsdrivende. For å styrke bankenes konkurransekraft har Eika og bankene migrert sine kjernebankløsninger fra danske SDC til Tietoevry. Fra og med 2024 vil dette gi bankene og deres kunder bedre løsninger og mer kostnadseffektiv utvikling av nye løsninger for bankene sammenlignet med tidligere.

Gjennom Eika får bankene og deres kunder tilgang til et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevede tjenester. Dette inkluderer forsikringsprodukter, kort- og smålånsprodukter og spareprodukter i fond, samt eiendomsmegling gjennom Aktiv Eiendomsmegling. I 2023 inngikk Eika Kredittbank en avtale om fusjon med Sparebank1 Kreditt og Eika Forsikring en avtale om å slå seg sammen med Fremtind Forsikring. Etter planen, og forutsatt myndighetenes godkjenning, vil disse selskapene bli fusjonert i 2024 og bankene alliansen vil være eiere av og distributører av produkter fra de to sammenslåtte selskapene. Dette er gjort for å styrke de to selskaperes konkurransekraft som igjen vil bidra til å styrke lokalbankene.

Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene bedre kundeservice gjennom økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon.

Utover dette leverer Eika kompetanseutvikling og opplæring gjennom Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice samt en rekke andre tjenester innen bærekraft og næringspolitikk, kommunikasjon, marked og merkevare. Alt for å ivareta lokalbankenes behov.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankenes boligkredittforetak, direkte eid av 59 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditts hovedformål er å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har tillatelse til å finansiere sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søker finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på langsiktig og svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har ved utgangen av tredje kvartal 2023 en forvaltningskapital på om lag 120 milliarder kroner og er en avgjørende bidragsyter til at lokalbankene oppnår redusert finansieringsrisiko og kan opprettholde konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Utsikter for kommende år

Styret forventer et resultat for regnskapsåret 2024 vil ligge noe under nivået for det som ble resultatet for 2023. Bakgrunnen for dette er en forventning om noe lavere rentenetto mot slutten av 2024, lavere provisjonsinntekter og lavere utbytte på strategiske investeringer. Man forventer at kundeveksten vil fortsette i 2024.

Samtidig vil det være mer krevende for flere av de næringsdrivende med generelt høyere utgifter og kanskje noe lavere investeringslyst gjennom året. Flere bedrifter bygger kapital for å møte mer urolige tider, samt at har tært et del på egen oppspart likviditet. Effektene av dette vil man trolig begynne å se fra Q2 2024. Man kan forvente at med lavere byggeaktivitet, er det flere entreprenører som legger inn lavere anbud for å holde på medarbeiderne, og man vil nok se flere bedrifter uten tilhørighet i Valdres på markedet det kommende året.

Det forventes en økning i tap på kredittengasjementer gjennom 2024 som følge av det makroøkonomiske bilde.

For å opprettholde en tilfredsstillende inntjening fremover, må det i tillegg jobbes målrettet med økt salg gjennom god rådgiving for bankens øvrige produkter, samt en organisk vekst for banken.

Videre skal Valdres Sparebank fortsette å jobbe målrettet mot små og mellomstore bedrifter i Valdres, noe som har gitt mange nye bedriftskunder.

Konkurransen om lånekundene vil forventes fortsatt som tøff ettersom de norske bankene har nådd god kapitaldekning og investeringsviljen kommer til å være lavere. Tilgjengelighet og lokal tilstedeværelse har gjennom året gitt oss en stadig sterkere markedsposisjon i vårt marked.

Banksektoren er sterkt regulert, og vil fremover få ytterligere nye regulatoriske endringer å forholde seg til. Dette er krevende for de fleste bankene. En fortsatt alliansetilknypning i Eika Gruppen blir derfor sett på som sees på som vært viktig for Valdres Sparebank.

For å imøtekomme de økte regulatoriske kravene på en god måte, er Valdres Sparebanken avhengig av fortsatt god resultatutvikling fremover, og må jobbe aktivt med effektivisering og gevinstrealisering på leveranser fra Eika Gruppen.

Fortsatt god kundevekst er en viktig faktor for å få ned K/I, samt at veksten innen utlån må skje uten at bankens risiko øker.

På linje med tidligere år, har Valdres Sparebank gjennom 2023 hatt en balansert og god vekst uten at risikoen i porteføljen har økt vesentlig. Dette er en trend som det er viktig å opprettholde gjennom 2024 med godt kredittfaglig arbeid.

Gjennom deltakelse i Eika Alliansen oppnår Valdres Sparebank stordriftsfordeler innen IT-leveranser, teknologi og innkjøp. Dette gjør at vi har stordriftsfordeler gjennom alliansen, kombinert med smådriftsfordelene som sparebank.

Banken dekker gjennom alliansesamarbeidet våre kunders fremtidige behov innen sparing, kreditt, forsikring, betalingsformidling og tilknyttede tjenester overfor både privatmarkedet, jordbruket og små og mellomstore bedrifter. Valdres Sparebank sitt hovedmarked er Valdres.

Takk

Styret retter en stor takk til alle bankens medarbeidere for et godt samarbeid, og for medvirkning til videreutvikling og gode resultater i banken. Spesielt i et ekstra krevende år hvor nytte av kjernebanksystem har vært ressurskrevende.

Videre vil styret rette en stor takk til bankens kunder og samarbeidspartnere for deres lojalitet og oppslutning om Valdres Sparebank gjennom 2023.

Styret erklærer etter beste overbevisning at regnskapet for 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS og gjeldende årsregnskapsforskrift, og at opplysningene som er gitt, gir et rettvise bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer for banken.

Styret bekrefter videre at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Bankens har en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Styret ser frem til å videreføre det gode samspillet, både internt og eksternt, og ser frem til å jobbe aktivt med å videreutvikle banken i et samspill med ledelse, medarbeidere, kunder og Valdres-samfunnet.

Styret i Valdres Sparebank – Slidre 07.03.2024

Steinar Trøen
Styrets leder

Marit Øvstebo
Nestleder

Heidi Arnesen
Styremedlem

Oddvin Magne Almenning
Styremedlem

Asbjørn Vedvik Jensen
Styremedlem

Kristine Kvame
Ansattevalgt styremedlem

Arnfinn Helge Kvam
Adm. Banksjef

Resultatregnskap

Ordinært resultat - Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsem	
		2023	2022	2023	2022
Renteinntekter målt til effektiv rentes metode		118.913	70.298	118.862	70.288
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		17.161	8.176	17.161	8.176
Rentekostnader og lignende kostnader		56.563	23.802	56.459	23.754
Netto renteinntekter	Note 18	79.512	54.672	79.565	54.709
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		15.424	14.700	15.424	14.700
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		2.038	1.978	2.038	1.978
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		5.399	6.738	5.399	6.738
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		-225	-1.387	110	-872
Andre driftsinntekter		163	130	10.557	8.775
Netto andre driftsinntekter	Note 19	18.724	18.203	29.452	27.363
Lønn og andre personalkostnader	Note 20	20.266	16.106	26.143	21.626
Andre driftskostnader	Note 21	27.118	22.808	32.106	27.204
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	Note 29	2.262	1.844	2.322	1.920
Sum driftskostnader før kredittap		49.645	40.758	60.572	50.750
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	Note 11	1.690	2.564	1.690	2.564
Resultat før skatt		46.901	29.553	46.756	28.758
Skattekostnad	Note 22	10.830	5.970	10.830	5.970
Resultat av ordinær drift etter skatt		36.071	23.584	35.926	22.789
<i>Andre inntekter og kostnader - Tall i tusen kroner</i>					
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Note 27	11.363	21.476	11.363	21.476
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		11.363	21.476	11.363	21.476
Sum andre inntekter og kostnader		11.363	21.476	11.363	21.476
Totalresultat		47.434	45.060	47.289	44.265
Majoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt		36.071	23.584	36.086	23.226
Minoriteten sin andel av resultatet i perioden etter skatt		-	-	-160	-437
<i>Totalresultat</i>					
Majoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		47.434	45.060	47.449	44.702
Minoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		-	-	-160	-437

Balanse

Balanse - Eiendeler

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Kontanter og kontantekvivalenter	Note 23-24	73.371	72.050	73.371	72.050
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	Note 23-24	77.016	77.222	77.016	77.222
Utlån til og fordringer på kunder	Note 6-13, 23-24	2.423.934	2.255.623	2.423.287	2.255.623
Rentebærende verdipapirer	Note 25	365.172	392.688	365.172	392.688
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 26-27	99.835	86.501	99.840	86.506
Eierinteresser i konsernselskaper	Note 28	250	585	0	-
Varige driftsmidler	Note 29, 37	12.809	11.633	12.940	11.787
Andre eiendeler	Note 22, 30	3.319	3.742	5.677	5.927
Sum eiendeler		3.055.706	2.900.044	3.057.303	2.901.803

Balanse - Gjeld og egenkapital

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2023	2022	2023	2022
Innlån fra kredittinstitusjoner	Note 31	15.183	26.173	15.183	26.173
Innskudd og andre innlån fra kunder	Note 32	2.637.268	2.520.809	2.636.836	2.520.545
Annen gjeld	Note 33	12.110	11.967	14.043	13.748
Betalbar skatt	Note 22	11.084	7.087	11.084	7.087
Andre avsetninger	Note 6, 10-11, 37	5.891	6.773	5.891	6.773
Sum gjeld		2.681.536	2.572.809	2.683.036	2.574.326
Fond for urealiserte gevinster		63.369	52.279	63.369	52.279
Sparebankens fond		310.701	274.856	310.682	274.821
Gavefond		100	100	100	100
Minoritetsandel		-	-	116	277
Sum opptjent egenkapital	Note 4	374.170	327.236	374.267	327.478
Sum egenkapital		374.170	327.236	374.267	327.478
Sum gjeld og egenkapital		3.055.706	2.900.044	3.057.303	2.901.803

Styret i Valdres Sparebank – Slidre 07.03.2024

Steinar Trøen
Styrets leder

Marit Øvstebø
Nestleder

Heidi Arnesen
Styremedlem

Oddvin Magne Almønning
Styremedlem

Asbjørn Vedvik Jensen
Styremedlem

Kristine Kvame
Ansattevalgt styremedlem

Arnfinn Helge Kvam
Adm. Banksjef

Egenkapitaloppstilling

Morbank

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annent opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2022	274.856	100	-	52.279	-	327.236
Resultat av ordinær drift etter skatt	36.071	-	-	-	-	36.071
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	11.363	-	11.363
Totalresultat 31.12.2023	36.071	-	-	11.363	-	47.434
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	274	-	-	-274	-	-
Avsatt til gaver	-500	-	-	-	-	-500
Egenkapital 31.12.2023	310.701	100	-	63.369	-	374.170
Egenkapital 31.12.2021	251.573	100	-	30.803	-	282.476
Resultat av ordinær drift etter skatt	23.584	-	-	-	-	23.584
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	21.476	-	21.476
Totalresultat 31.12.2022	23.584	-	-	21.476	-	45.060
Avsatt til gaver	-300	-	-	-	-	-300
Egenkapital 31.12.2022	274.856	100	-	52.279	-	327.236

Konsern

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annent opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2022	274.821	100	-	52.279	277	327.478
Resultat av ordinær drift etter skatt	36.086	-	-	-	-160	35.926
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	11.363	-	11.363
Totalresultat 31.12.2023	36.086	-	-	11.363	-160	47.289
Realisert gevinst/tap omfordelt fra fond for urealiserte gevinster	274	-	-	-274	-	-
Avsatt til gaver	-500	-	-	-	-	-500
Egenkapital 31.12.2023	310.682	100	-	63.369	116	374.267
Egenkapital 31.12.2021	251.896	100	-	30.803	714	283.512
Resultat av ordinær drift etter skatt	23.226	-	-	-	-437	22.789
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	-	21.476	-	21.476
Totalresultat 31.12.2022	23.226	-	-	21.476	-437	44.265
Avsatt til gaver	-300	-	-	-	-	-300
Egenkapital 31.12.2022	274.821	100	-	52.279	277	327.478

Kontantstrømoppstilling

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Netto utbetaling av lån til kunder	-169.980	-123.826	-169.365	-123.826
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	115.408	68.133	115.408	68.133
Vederlag og oppdragsinntekter	-	-	10.393	8.645
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	105.414	-15.117	105.549	-13.817
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-52.278	-23.065	-52.278	-23.065
Oppdragsutbetaling	-	-	-1.820	-1.678
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	-	2.165	-	2.165
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	3.047	-86.718	3.047	-86.718
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	27.517	62.042	27.517	62.042
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	16.957	8.176	16.957	8.176
Netto provisjonsinnbetalinger	13.386	12.722	13.386	12.722
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	-	-	-	-
Utbetalinger til drift	-49.143	-35.171	-58.034	-43.174
Betalt skatt	-7.087	-4.259	-7.087	-4.259
Utbetalte gaver	-500	-300	-500	-300
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2.741	-135.220	3.173	-134.955
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-3.437	-1.708	-3.437	-1.708
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	-	882	-	882
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-6.350	-5.986	-6.350	-5.986
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	4.564	5.777	4.564	5.777
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	5.399	6.738	5.399	6.738
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	176	5.703	176	5.703
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Utbetaling ved forfall lån fra kredittinstitusjoner	-	-20.000	-	-20.000
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	-664	-737	-664	-737
Leiebetalinger på balanseførte leieforpliktelser	-1.138	-678	-1.138	-678
Kjøp og salg av egne aksjer	-	-	-	-
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-1.802	-21.415	-1.802	-21.415
A + B + C Netto endring likvider i perioden	1.115	-150.932	1.547	-150.667
Likviditetsbeholdning 1.1	149.272	300.203	149.272	300.203
Likviditetsbeholdning 31.12	150.387	149.272	150.819	149.536
Kontanter og kontantekvivalenter i konsernet 31.12	-	-	-432	-264
Netto likviditetsbeholdning 31.12	150.387	149.272	150.387	149.272
Likviditetsbeholdning spesifisert:				
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	72.050	73.371	72.050
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker	77.016	77.222	77.016	77.222
Likviditetsbeholdning	150.387	149.272	150.387	149.272

Nøkkeltall

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert.

2023

2022

Nøkkeltall er angitt for morbank

Resultat

Kostnader i % av totale inntekter (eskl. VP)	53,35 %	60,36 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	14,56 %	19,03 %
Innskuddsmargin hittil i år	2,09 %	1,23 %
Utlånsmargin hittil i år	0,73 %	1,07 %
Netto rentemargin hittil i år	2,69 %	1,90 %
Egenkapitalavkastning ¹	13,52 %	14,78 %
¹ Basert på totalresultat		
Egenkapitalavkastning ¹	10,29 %	7,74 %
¹ Basert på resultat av ordinær drift etter skatt		
Resultat etter skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,22 %	0,82 %

Balanse

Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	20,38 %	21,03 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	6,15 %	5,62 %
Innskuddsdekning	108,25 %	111,23 %
Innskuddsvekst (12mnd)	4,62 %	-0,60 %
Utlånsvekst (12 mnd)	7,49 %	5,78 %
Utlånsvekst inkl. EBK (12 mnd)	8,02 %	5,05 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	2.955.850	2.878.030
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) inkl. EBK	3.061.608	2.991.287

Nedskrivninger på utlån og mislighold

Resultatførte tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån	0,07 %	0,12 %
Tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,51 %	0,48 %

Soliditet¹

Ren kjernekapitaldekning	21,79 %	21,31 %
Kjernekapitaldekning	21,89 %	21,44 %
Kapitaldekning	22,02 %	21,60 %
Uvektet kjernekapitalandel	10,93 %	9,97 %

¹ Inklusiv konsolidering av samarbeidsgrupper

Likviditet

LCR	194	160
NSFR	140	142

Noter

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELL INFORMASJON

Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Bankens hovedkontor har besøksadresse Slidrevegen 18, 2966 Slidre.

Regnskapet for 2023 ble godkjent av styret 07.03.2024.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak («årsregnskapsforskriften»). Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1-4, 1. ledd b) for konsernregnskapet og 2. ledd b) for selskapsregnskapet, hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

I henhold til årsregnskapsforskriften har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Tall i noter er angitt for konsern hvis ikke annet er presisert i den enkelte note når tall for morbank og konsern er sammenfallende eller uvesentlig forskjellige.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR FORETAKET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Det er ingen nye IFRS-standarder eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på bankens regnskap.

SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet.

Konsernregnskapet omfatter sparebanken og datterselskap hvor banken alene, eller sammen med andre, eier mer enn 50 % og/eller har bestemmende innflytelse.

Konserninterne saldoer og eventuelle urealiserte gevinster og tap eller inntekter og kostnader knyttet til konserninterne transaksjoner, elimineres ved utarbeidelsen av konsernregnskapet.

Datterselskap blir konsolidert fra den dagen kontroll oppstår, og blir dekonsolidert når kontroll opphører.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter blir ikke rapportert.

INNETKTSFØRING

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost, og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert over andre inntekter og kostnader. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester.

Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt i generalforsamlingen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse, behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellige fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres over ordinært resultat.

FINANSIELLE INSTRUMENTER - KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost.

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 75 %, og fritidseiendom under 60 %. Banken har, siden opprettelsen av EBK, overført noen utlån fra egen balanse, men kun unntaksvis og med uvesentlige volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra, og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

MÅLING

MÅLING TIL VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter, og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene/kostnadene beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer

etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien, med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost, eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til eiendelen, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2, beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kreditfforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på netto balanseført verdi og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

For ytterligere detaljer henvises det til note 2.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Banken benytter seg av Eika sin løsning for beregning av eksponering ved mislighold (EAD), vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning og selve beregningen av forventet kredittap (ECL). Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår.

SIKRINGSBOKFØRING

Valdres Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

Innføring av IFRS medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler, som medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Leieavtaler med lav verdi (mindre enn 5 000 USD) og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansendelse. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks, eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost, dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som en del av «Varige driftsmidler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Andre avsetninger» i balansen. Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld, samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke-regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak av konsernbidrag fra mor- eller søsterselskap som blir resultatført.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Pensjonskostnader og - forpliktelser følger IAS 19. Banken omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP- ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter etter direkte metode. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, - samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter, fordringer på Norges Bank og kortsiktige fordringer på kredittinstitusjoner.

NOTE 2 – KREDITTRISIKO

DEFINISJON AV MISLIGHOLD

Banken har fra og med 1.1.2021 implementert ny definisjon av mislighold. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV -forskriften. Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).

- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Ny definisjon av mislighold innebærer innføring av karenperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenperioden er tre måneder etter friskmelding, med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karenperioden er tolv måneder.

EKSPONERING VED MISLIGHOLD (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2, de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt, selv om avtalen får nye betingelser.

TAP VED MISLIGHOLD (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

SANNSYNLIGHET FOR MISLIGHOLD (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorisont. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid

siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorison. I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18-26 år, 27-42 år, 43-65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Med utgangspunkt i PD 12 mnd., beregnes misligholdssannsynlighet over engasjementets forventede levetid (PD liv) med en migrasjonsbasert framskrivning, samt justeringer for forventninger til fremtiden (omtalt nedenfor). Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO (MIGRERING)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For å fange opp den ulike sensitiviteten for kredittrisiko i de ulike endene av risikoskalaen er det satt minimumsgrenser som må overskrides for at økingen skal være definert som vesentlig. Dersom eiendelen hadde en opprinnelig PD på mindre enn 1 % er en vesentlig økning definert som PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 0,5 % kombinert med en endring i PD liv med en faktor på 2 eller høyere. For engasjementer med opprinnelig PD over 1% er en vesentlig økning definert som PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 2 % eller dersom endring i PD liv har overskredet en faktor på 2. Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikountak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD-endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelse i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventningene til fremtiden er tatt hensyn til gjennom en makroøkonomisk regresjonsmodell for henholdsvis PM og BM som vurderer endring i sannsynligheten for mislighold (PD) i tre scenarier – basis

(normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). I basissceneriet er det benyttet makroprognoser fra SSBs rapport «Konjunkturtendensene» og mer langsiktige prognoser fra IMF for å få en lengre prognoseperiode enn hva som framgår av SSB-rapporten.

Tabellen viser makroprognoser for basis-scenariet.

Makroprognoser	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
BNP Fastlands-Norge	0,7	0,9	1,7	2,4	2,2	2,0	1,8
Pengemarkedsrente (nivå)	4,2	4,7	3,9	3,3	3,3	3,1	2,9
Arbeidsledighetsrate (nivå)	3,6	3,9	4,1	4,2	4,0	4,0	4,0

Opp- og nedsidescenariet er utledet gjennom et gitt antall standardavvik positivt eller negativt utslag i makrovariablene sammenlignet med basissceneriet fra SSB. Ved vurdering av antall standardavvik utslag er det sett hen til Norges Bank og Finanstilsynets stresstester, sett i sammenheng med vektingen av scenariene.

Scenarioene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenarioene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser makromodellens forventede misligholdsnivå i forhold til dagens misligholdsnivå for personmarkedet. En faktor på 1,6 betyr at kundenes PD forventes å være 60 % høyere enn dagens PD. Tilsvarende betyr en faktor på 0,3 at PD forventes å være 30 % av dagens PD.

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Basis	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9
Nedside	2,1	2,0	1,8	1,3	1,1	0,9
Oppside	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8	0,9
Vektet	1,3	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9

Tabellen viser makromodellens forventede misligholdsnivå i forhold til dagens misligholdsnivå for bedriftsmarkedet.

År	2024	2025	2026	2027	2028	2029-
Basis	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9
Nedside	2,3	2,0	1,7	1,1	1,0	0,9
Oppside	0,6	0,5	0,4	0,5	0,7	0,9
Vektet	1,3	1,2	0,9	0,8	0,8	0,9

I note 13 fremkommer resultatene av utvalgte scenarioberegninger, blant annet forventet kredittap dersom henholdsvis makrofaktorene i nedside- og oppsidescenarioet var benyttet i beregningene.

NEDSKRIVNINGER I STEG 3

Banken gjennomgår hele bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Nedskrivningen beregnes i tre scenarier; basis, oppside og nedside, som vektet i hovedsak med hhv. 70, 10 og 20 prosent. I hvert enkelt tilfelle gjøres det en vurdering på om nedside bør ha større andel av vektingen. Bankens avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

KREDITTRISIKO

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til "off-balance" finansielle instrumenter som lånetilsagn, ubenyttet kreditt og garantier.

Se note 6-11 for vurdering av kredittrisiko.

KLASSIFISERING

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement, se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold fra	Sannsynlighet for mislighold til
1	0,00 %	0,10 %
2	0,10 %	0,25 %
3	0,25 %	0,50 %
4	0,50 %	0,75 %
5	0,75 %	1,25 %
6	1,25 %	2,00 %
7	2,00 %	3,00 %
8	3,00 %	5,00 %
9	5,00 %	8,00 %
10	8,00 %	100,00 %

NOTE 3 – ANVENDELSE AV ESTIMATER OG SKJØNNSMESSIGE VURDERINGER

Estimater og skjønsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapestimater beregnet med grunnlag på 12 måneders- og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker, slike verdsettelse vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi, vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Se note 24 for sensitivitetsberegninger.

NOTE 4 – KAPITALDEKNING

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsolidert kapitaldekning inkl. andel samarb.gruppe	
	2023	2022	2023	2022
Opptjent egenkapital	310.701	274.856	284.728	250.430
Overkursfond	-	-	16.368	17.041
Annen egenkapital	63.369	52.279	63.386	52.453
Egenkapitalbevis	-	-	1.821	2.018
Gavefond	100	100	-	-
Sum egenkapital	374.170	327.236	366.303	321.943
Immaterielle eiendeler	-	-	-453	-232
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-465	-480	-477	-484
Fradrag i ren kjernekapital	-57.316	-51.995	-8.498	-8.064
Ren kjernekapital	316.389	274.761	356.875	313.163
Fondsobligasjoner	-	-	1.643	1.885
Fradrag i kjernekapital	-	-	-	-
Sum kjernekapital	316.389	274.761	358.517	315.048
Tilleggskapital - ansvarlig lån	-	-	2.215	2.286
Fradrag i tilleggskapitalkapital	-	-	-	-
Netto ansvarlig kapital	316.389	274.761	360.733	317.333
Eksponeeringskategori (vektet verdi)				
Stater	-	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	9.640	9.034	13.080	13.449
Offentlige eide foretak	-	-	-	-
Institusjoner	3.837	11.379	8.158	16.941
Foretak	78.597	91.542	82.864	98.025
Massemarked	-	-	24.411	22.905
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.031.889	874.177	1.067.961	914.733
Forfalte engasjementer	71.883	21.323	73.222	22.126
Høyrisiko-engasjementer	48.767	65.414	48.767	65.414
Obligasjoner med fortrinnsrett	25.526	25.395	25.716	25.720
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	14.933	14.974	14.933	14.974
Andeler i verdipapirfond	5.741	2.389	6.588	3.262
Egenkapitalposisjoner	38.454	34.630	65.698	59.580
Øvrige engasjement	50.043	85.955	53.353	89.347
CVA-tillegg	-	-	1.390	1.806
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.379.310	1.236.211	1.486.141	1.348.282
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	141.341	110.373	149.772	118.358
Kapitalkrav med utgangspunkt i faste kostnader	-	-	2.231	2.633
Sum beregningsgrunnlag	1.520.652	1.346.584	1.638.144	1.469.273
Kapitaldekning i %	20,81 %	20,40 %	22,02 %	21,60 %
Kjernekapitaldekning	20,81 %	20,40 %	21,89 %	21,44 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,81 %	20,40 %	21,79 %	21,31 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,35 %	9,42 %	10,93 %	9,97 %

NOTE 5 – RISIKOSTYRING

RISIKOSTYRING

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse. Styret blir forelagt en årlig gjennomgang av internkontrollen og en vurdering av de risikoer banken eksponeres for.

LIKVIDITETSRISIKO

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil på området. Bankens innskudd består primært av innskudd fra helkunder i bankens markedsområde. Likviditetsområdet overvåkes løpende, og utviklingen i likviditetsrisiko rapporteres til styret hvert kvartal.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

Banken har forvaltningsavtale med Eika Kapitalforvaltning, som ivaretar forvaltning av bankens obligasjonsportefølje. Gjennom rapporter fra forvalter og egne vurderinger har banken god mulighet til å styre og kontrollere bankens markedsrisiko.

Se note 24-27 for vurdering av markedsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret. Rammeverk for operasjonell risiko overvåkes månedlig og utviklingen rapporteres kvartalsvis til styret i egen risikorapport.

FORRETNINGSRISIKO

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko. Styring og kontroll med bankens forretningskikkrisiko er basert på bankens styrefastsatte policy. Det pålegges alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundefølelse som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko.

ESG RISIKO

Risiko relatert til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring inngår i ESG risiko. Deriblant også klimarisiko. Klimarisiko omfatter risiko for økt kredittisiko og finansielle tap for banken som følge av klimaendringer. Banken foretar årlig gjennomgang av risiko i banken der ESG og klimarisiko inngår.

Det er først og fremst relatert til utlån til bedriftsmarked at det er identifisert at banken er utsatt for klimarisiko. Alle bankens næringsengasjementer gjennomgår bærekraftsvurdering når det etableres nye engasjementer i form av lån og kreditter. Dette er både relatert til fysisk risiko, men også overgangsrisiko fra dagens situasjon til et lavutslippssamfunn. Derfor er vurdering av bærekraft og klimarisiko integrert i bankens kredittprosess.

Da banken er ikke eksponert mot blant annet olje og gassnæringen anses næringseiendom, bygg og anlegg, samt landbruk å være de sektorer som har høyest iboende klimarisiko i bankens portefølje. Samtidig er det store muligheter for positiv påvirkning i disse bransjene, og banken bygger kompetanse på område for å bli enda bedre rådgivere innen ESG-området.

COMPLIANCE (etterlevelse)

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

NOTE 6 – UTLÅN TIL KUNDER FORDELT PÅ NIVÅ FOR KREDITTKVALITET

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Brutto utlån			
	Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.769.630	2.260	-	1.771.890
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	315.374	83.885	0	399.259
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	50.126	148.350	-	198.476
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	65.973	65.973
Sum brutto utlån	2.135.131	234.494	65.973	2.435.598
Nedskrivninger	-899	-2.812	-8.600	-12.311
Sum utlån til balanseført verdi	2.134.232	231.682	57.373	2.423.287

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Personmarkedet			
	Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.584.768	202	-	1.584.969
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	150.962	75.208	0	226.170
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	18.166	90.783	-	108.949
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	19.563	19.563
Sum brutto utlån	1.753.897	166.192	19.563	1.939.652
Nedskrivninger	-320	-1.501	-2.563	-4.384
Sum utlån til bokført verdi	1.753.576	164.692	17.001	1.935.268

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet			
	Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	184.863	2.058	-	186.921
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	164.412	8.677	-	173.089
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	31.960	57.567	-	89.527
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	46.409	46.409
Sum brutto utlån	381.234	68.302	46.409	495.946
Nedskrivninger	-579	-1.312	-6.037	-7.927
Sum utlån til bokført verdi	380.656	66.990	40.372	488.018

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet	Ubenyttede kreditter og garantier			
	Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	78.222	-	-	78.222
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	22.851	1.469	-	24.320
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	43	1.329	-	1.372
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	250	1.409	1.659
Sum ubenyttede kreditter og garantier	101.115	3.048	1.409	105.573
Nedskrivninger	-104	-72	-80	-256
Netto ubenyttede kreditter og garantier	101.011	2.976	1.329	105.316

2022

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Brutto utlån			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.718.368	4.216	-	1.722.583
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	230.732	87.058	-	317.790
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	42.995	147.562	-	190.556
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	35.467	35.467
Sum brutto utlån	1.992.094	238.836	35.467	2.266.397
Nedskrivninger	-875	-3.634	-6.265	-10.774
Sum utlån til balanseført verdi	1.991.219	235.202	29.202	2.255.623

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Personmarkedet			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.515.996	4.216	-	1.520.212
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	97.106	69.509	-	166.614
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	14.506	64.639	-	79.144
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	23.881	23.881
Sum brutto utlån	1.627.608	138.363	23.881	1.789.852
Nedskrivninger	-249	-901	-2.292	-3.442
Sum utlån til bokført verdi	1.627.359	137.462	21.589	1.786.411

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	202.371	0	-	202.371
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	133.626	17.550	-	151.175
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	28.489	82.923	-	111.412
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	11.586	11.586
Sum brutto utlån	364.486	100.473	11.586	476.545
Nedskrivninger	-626	-2.733	-3.973	-7.333
Sum utlån til bokført verdi	363.860	97.739	7.613	469.212

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet	Ubenyttede kreditter og garantier			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum eksponering
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	65.194	2.919	-	68.113
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	18.001	5.664	-	23.665
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	351	1.984	-	2.335
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	-	-	301	301
Sum ubenyttede kreditter og garantier	83.546	10.568	301	94.415
Nedskrivninger	-159	-75	-1	-235
Netto ubenyttede kreditter og garantier	83.387	10.492	300	94.179

NOTE 7 – FORDELING AV UTLÅN

Utlån fordelt på fordringstyper	2023	2022
Kasse-, drifts- og brukskreditter	109.833	108.033
Byggelån	15.334	2
Nedbetalingslån	2.310.431	2.158.362
Brutto utlån og fordringer på kunder	2.435.598	2.266.397
Nedskrivning steg 1	-899	-875
Nedskrivning steg 2	-2.812	-3.634
Nedskrivning steg 3	-8.600	-6.265
Netto utlån og fordringer på kunder	2.423.287	2.255.623
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	127.021	106.591
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	2.550.307	2.362.214

Brutto utlån fordelt på geografi	2023	2022
Valdres	1.569.909	1.480.194
Innlandet ekskl. Valdres	118.026	106.853
Øvrige fylker	739.497	676.064
Utlandet	8.166	3.286
Sum	2.435.598	2.266.397

NOTE 8 – KREDITTFORRINGENDE ENGASJEMENTER

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	19.563	-2.563	17.001
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	4.615	-208	4.407
Industri og bergverk	-	-	-
Kraftforsyning	-	-	-
Bygg og anleggsvirksomhet	28.895	-1.057	27.838
Varehandel	-	-	-
Transport	-	-	-
Overnattings- og serveringsvirksomhet	10.083	-2.478	7.605
Informasjon og kommunikasjon	-	-	-
Omsetning og drift av fast eiendom	2.691	-2.252	439
Tjenesteytende virksomhet	1.533	-122	1.412
Sum	67.381	-8.680	58.702

2022

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	23.959	-2.292	21.667
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	3.342	-246	3.095
Industri og bergverk	-	-	-
Kraftforsyning	-	-	-
Bygg og anleggsvirksomhet	-	-	-
Varehandel	103	-99	4
Transport	-	-	-
Overnattings- og serveringsvirksomhet	4.720	-2.122	2.598
Informasjon og kommunikasjon	-	-	-
Omsetning og drift av fast eiendom	2.729	-1.251	1.478
Tjenesteytende virksomhet	1.039	-255	784
Sum	35.891	-6.265	29.626

Kredittforringede engasjementer	2023	2022
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	5.235	23.876
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	12.774	5.346
Nedskrivning steg 3	-6.535	-4.494
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	11.475	24.728
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	14.328	83
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	35.044	6.587
Nedskrivning steg 3	-2.143	-1.772
Netto andre kredittforringede engasjementer	47.227	4.898
Netto kredittforringede engasjementer	58.702	29.626

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

Tall i tusen kroner	2023		2022	
	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	30.420	45,1 %	19.743	55,0 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet	6.244	9,3 %	14.188	39,5 %
Engasjementer med pant i næringseiendom	26.251	39,0 %	-	0,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	4.466	6,6 %	1.960	5,5 %
Ansvarlig lånekapital	-	0,0 %	-	0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	67.381	100 %	35.891	100 %

NOTE 9 – FORFALTE OG KREDITTFORRINGEDE UTLÅN

	Ikke forfalte utlån	Tidspunkt for forfall					Sum forfalte utlån	Andre kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte utlån > 90 dg.	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån
		Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år				
2023										
Privatmarkedet	1.928.486	2.545	3.387	3.203	356	1.676	11.166	14.328	3.577	13.977
Bedriftsmarkedet	454.347	19.773	9.051	8.663	1.859	2.252	41.599	35.044	9.366	32.666
Totalt	2.382.832	22.317	12.438	11.867	2.215	3.929	52.765	49.372	12.943	46.643
2022										
Privatmarkedet	1.779.035	-	-	3.258	1.349	6.210	10.817	23.881	21.999	-
Bedriftsmarkedet	468.593	2.729	-	-	4.701	522	7.952	11.586	4.450	5.370
Totalt	2.247.628	2.729	-	3.258	6.050	6.732	18.769	35.467	26.449	5.370

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger den relative- og absolutte grensen. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1 % av kundens samlede eksponeringer. For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner og for BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kr.

NOTE 10 – EKSPONERING PÅ UTLÅN

2023		Ned-	Ned-	Ned-	Ubenyttede		Taps-	Taps-	Taps-	Maks kreditt-
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	skrivning	skrivning	skrivning	kreditter	Garantier	avsetning	avsetning	avsetning	eksponering
		steg 1	steg 2	steg 3			steg 1	steg 2	steg 3	
Personmarkedet	1.939.652	-320	-1.501	-2.563	32.659	229	-41	-4	-	1.968.111
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	89.810	-76	-87	-208	16.120	90	-5	-1	-	105.643
Industri og bergverk	42.822	-45	-181	-	5.148	931	-6	-4	-	48.665
Kraftforsyning	11.763	-5	-	-	856	696	-1	-	-	13.309
Bygg og anleggsvirksomhet	134.279	-82	-378	-1.057	13.993	12.732	-29	-23	-	159.435
Varehandel	26.930	-18	-105	-	8.362	2.290	-5	-2	-	37.452
Transport	16.801	-16	-8	-	95	891	-1	-	-	17.761
Overnattings- og serveringsvirksomhet	39.734	-15	-294	-2.465	987	-	-8	-2	-13	37.924
Informasjon og kommunikasjon	5.202	-1	-	-	200	-	-2	-	-	5.398
Omsetning og drift av fast eiendom	91.228	-150	-111	-2.252	2.991	81	-4	-15	-	91.767
Tjenesteytende virksomhet	37.378	-169	-147	-55	4.754	1.468	-2	-21	-67	43.138
Sum	2.435.598	-899	-2.812	-8.600	86.165	19.408	-104	-72	-80	2.528.603

2022		Ned-	Ned-	Ned-	Ubenyttede		Taps-	Taps-	Taps-	Maks kreditt-
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	skrivning	skrivning	skrivning	kreditter	Garantier	avsetning	avsetning	avsetning	eksponering
		steg 1	steg 2	steg 3			steg 1	steg 2	steg 3	
Personmarkedet	1.789.852	-249	-901	-2.292	28.199	229	-70	-7	-1	1.814.760
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	105.600	-37	-126	-246	16.308	167	-3	-2	-	121.662
Industri og bergverk	22.218	-12	-3	-	3.439	520	-2	-2	-	26.159
Kraftforsyning	11.116	-5	-	-	956	636	-1	-	-	12.702
Bygg og anleggsvirksomhet	125.764	-159	-738	-	13.882	12.032	-37	-37	-	150.707
Varehandel	19.261	-41	-52	-99	5.956	2.510	-7	-14	-	27.515
Transport	9.861	-6	-	-	50	433	-0	-0	-	10.338
Overnattings- og serveringsvirksomhet	37.478	-175	-87	-2.122	1.625	168	-2	-10	-	36.875
Informasjon og kommunikasjon	2.371	-1	-0	-	200	-	-0	-	-	2.571
Omsetning og drift av fast eiendom	105.027	-87	-1.369	-1.251	2.632	567	-5	-0	-	105.513
Tjenesteytende virksomhet	37.848	-103	-359	-255	2.588	1.318	-33	-4	-	40.999
Sum	2.266.397	-875	-3.634	-6.265	75.836	18.579	-159	-75	-1	2.349.802

NOTE 11 – NEDSKRIVNING, TAP OG FINANSIELL RISIKO

Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholds sannsynlighet (PD) på innregningstidspunktet sammenlignet med misligholds sannsynlighet på balansedagen. Samt øvrige indikatorer på vesentlig økning i kredittrisiko og/eller kredittforringelse, herunder antall dager med betalingsmislighold, betalingslettelser ved finansielle vanskeligheter og skjønnsmessige tapsvurderinger. Fordeling mellom steg foretas for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseførte utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende element:

- Overføring mellom steg som skyldes endring i kredittrisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1, til kredittap over forventet levetid i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet.

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	249	901	2.292	3.442
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	217	-148	-69	-
Overføringer til steg 2	-16	376	-360	-
Overføringer til steg 3	-	-125	125	-
Netto endring	-210	159	615	565
Endringer som følge av nye eller økte utlån	130	646	69	845
Utlån som er fraregnet i perioden	-52	-308	100	-259
Konstaterte tap	-	-	-210	-210
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2023	320	1.501	2.563	4.384

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	1.627.608	138.363	23.881	1.789.852
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	39.114	-36.375	-2.739	-
Overføringer til steg 2	-66.343	77.816	-11.473	-0
Overføringer til steg 3	-	-12.343	12.343	-
Netto endring	-55.924	-7.924	-1.150	-64.997
Nye utlån utbetalt	646.282	37.291	2.079	685.652
Utlån som er fraregnet i perioden	-436.841	-30.636	-3.169	-470.646
Konstaterte tap	-	-	-210	-210
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2023	1.753.897	166.192	19.563	1.939.652

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	626	2.733	3.973	7.332
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	110	-110	-	-
Overføringer til steg 2	-243	279	-36	-0
Overføringer til steg 3	-7	-350	358	-
Netto endring	-173	394	911	1.132
Endringer som følge av nye eller økte utlån	338	1	837	1.176
Utlån som er fraregnet i perioden	-71	-1.635	93	-1.613
Konstaterte tap	-	-	-99	-99
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	579	1.312	6.037	7.927

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	364.486	100.473	11.586	476.545
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	7.780	-7.755	-25	-0
Overføringer til steg 2	-40.289	40.735	-446	-
Overføringer til steg 3	-8.084	-26.991	35.075	-
Netto endring	-27.704	-3.156	-4.486	-35.346
Nye utlån utbetalt	129.500	144	4.888	134.533
Utlån som er fraregnet i perioden	-44.455	-35.149	-85	-79.689
Konstaterte tap	-	-	-99	-99
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	381.234	68.302	46.409	495.946

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	159	75	1	235
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	40	-39	-1	0
Overføringer til steg 2	-10	10	-	-
Overføringer til steg 3	-0	-0	1	-
Netto endring	-101	44	79	21
Endringer som følge av nye eller økte ubenyttede kreditter og garantier	17	-	-	17
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-1	-17	-	-17
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-	-	-	-
Andre justeringer	-	-	-	-
Nedskrivninger pr. 31.12.2023	104	72	80	256

31.12.2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2022	83.546	10.568	301	94.415
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	6.493	-6.416	-77	0
Overføringer til steg 2	-3.073	3.673	-600	-
Overføringer til steg 3	-253	-201	453	-
Netto endring	1.891	-1.771	1.332	1.451
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	24.386	-	-	24.386
Engasjement som er fraregnet i perioden	-11.877	-2.804	-	-14.681
Brutto engasjement pr. 31.12.2023	101.115	3.048	1.409	105.573

Nedskrivninger i steg 3 på utlån og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	6.265	4.687
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	1.810	2.837
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	1.515	615
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	-682	-658
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	-308	-1.216
Nedskrivninger steg 3 ved slutten av perioden	8.600	6.265

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Endring i perioden i steg 3 på utlån	2.112	1.374
Endring i perioden i steg 3 på garantier	79	0
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-853	-29
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	308	1.216
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	50	3
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-6	-
Tapkostnader i perioden	1.690	2.564

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	782	885	1.863	3.530
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	7	-150	-183	-326
Overføringer til steg 2	-26	367	-212	129
Overføringer til steg 3	-9	-51	505	445
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	1.732	240	17	1.989
Utlån som er fraregnet i perioden	-626	-324	-527	-1.476
Konstaterte tap	-	-	-71	-71
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	7	-104	899	802
Andre justeringer	-1.618	37	1	-1.580
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2022	249	901	2.292	3.442

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2022	1.553.125	101.962	24.899	1.679.986
Overføringer mellom steg:				-
Overføringer til steg 1	28.803	-25.646	-3.157	-
Overføringer til steg 2	-63.133	68.429	-5.296	-
Overføringer til steg 3	-9.899	-4.320	14.218	-
Nye utlån utbetalt	578.005	36.796	19	614.821
Utlån som er fraregnet i perioden	-459.294	-38.859	-6.727	-504.880
Konstaterte tap	-	-	-74	-74
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2022	1.627.608	138.363	23.881	1.789.852

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	1.835	919	2.823	5.576
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	19	-136	-198	-316
Overføringer til steg 2	-24	378	-	354
Overføringer til steg 3	-0	-16	1.506	1.490
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	-103	2	1	-101
Utlån som er fraregnet i perioden	-62	-264	-739	-1.065
Konstaterte tap	-	-	-1.145	-1.145
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-72	-29	1.727	1.626
Andre justeringer	-965	1.879	0	914
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	626	2.733	3.973	7.333

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2022	386.283	61.046	15.256	462.584
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	16.711	-16.390	-321	0
Overføringer til steg 2	-17.102	17.102	-	0
Overføringer til steg 3	-825	-2.729	3.554	-
Nye utlån utbetalt	113.731	60.364	-0	174.095
Utlån som er fraregnet i perioden	-134.312	-18.920	-5.758	-158.989
Konstaterte tap	-	-	-1.145	-1.145
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	364.486	100.473	11.586	476.545

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	114	86	1	202
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	2	-6	-	-4
Overføringer til steg 2	-8	41	-	32
Overføringer til steg 3	-0	-12	-	-13
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	10	11	-	22
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-27	-36	-	-63
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-12	-9	-	-22
Andre justeringer	80	1	-	80
Nedskrivninger pr. 31.12.2022	159	75	1	235

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2022	87.044	8.581	248	95.873
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1.031	-1.031	-0	-0
Overføringer til steg 2	-2.679	2.679	0	0
Overføringer til steg 3	-214	0	-214	-428
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	17.893	27	-	17.920
Engasjement som er fraregnet i perioden	-19.529	312	267	-18.951
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2022	83.546	10.568	301	94.414

NOTE 12 – STORE ENGASJEMENT

Pr. 31.12.2023 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbank 8,18 % av brutto engasjement, i 2022 var tilsvarende tall 8,32 %. Banken har ingen konsoliderte engasjement som blir rapportert som store engasjement, mer enn 10 % av kjernekapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 9,39 % av kjernekapital.

	2023	2022
10 største engasjement	207.854	196.419
Totalt brutto engasjement	2.541.170	2.360.812
i % brutto engasjement	8,18 %	8,32 %
Kjernekapital	316.389	274.761
i % kjernekapital	65,70 %	71,49 %
Største engasjement utgjør	9,39 %	11,01 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer, garantier og ubenyttede garantirammer. Engasjementsbeløp før risikovekting og reduksjon i sikkerheter.

NOTE 13 – SENSITIVITET

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2, eventuelle tilleggsavsetninger og tapsavsetninger for engasjementer i steg 3 er holdt utenfor.

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Bokførte nedskrivninger	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5	Scenario 6	Scenario 7	Scenario 8
Steg 1	940	709	857	907	876	1.428	1.602	463	1.117
Steg 2	2.845	2.786	2.668	3.633	2.727	4.469	3.881	1.922	3.459

Bokførte nedskrivninger:

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant «forventning til fremtiden». Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om «ingen endringer i økonomien» frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten av en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justeringen av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10 % fall i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-

kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endring av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydeligere tap ved realisasjon.

Scenario 6: Forventning til fremtiden der nedsidescenarioet vektes 100 %.

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en «forventning til fremtiden» kun baser på nedsidescenarioet.

Scenario 7: Forventning til fremtiden der oppsidescenarioet vektes 100 %.

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en «forventning til fremtiden» kun baser på oppsidescenarioet.

NOTE 14 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser.

Det er i hovedsak 3 ting som har innvirkning på likviditetsrisiko;

1) balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har således et lavt refinansieringsbehov.

2) likviditeten i markedet: Denne er vurdert til god.

3) kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige elementer i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet.

2023

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Konter og kontantekvivalenter	73.371	-	-	-	-	-	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.016	-	-	-	-	-	77.016
Netto utlån til og fordringer på kunder	121.082	549	11.005	49.342	2.241.308	-	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	-	8.013	71.381	285.777	-	-	365.172
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	98.840	98.840
Sum finansielle eiendeler	271.469	8.562	82.386	335.120	2.241.308	98.840	3.037.685
Innlån fra kredittinstitusjoner	183	15.000	-	-	-	-	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	1.530.423	1.106.413	-	-	-	-	2.636.836
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	31.018	31.018
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	17.500	66.400	-	-	-	86.165	170.065
Sum forpliktelser	1.548.106	1.187.813	-	-	-	117.183	2.853.102

2022

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1- 5 år	Over 5 år	På forespørsel	Totalt
Konter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	72.050	72.050
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	-	-	-	77.222	77.222
Netto utlån til og fordringer på kunder	21.206	18.448	67.795	283.891	1.864.283	-	2.255.623
Rentebærende verdipapirer	-	19.162	40.149	333.377	-	-	392.688
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	-	86.506
Sum finansielle eiendeler	21.206	37.610	107.944	617.268	1.864.283	149.272	2.884.089
Innlån fra kredittinstitusjoner	10.456	-	430	15.287	-	-	26.173
Innskudd og andre innlån fra kunder	-	865.573	-	-	-	1.654.972	2.520.545
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	27.608	27.608
Ubenyttede trekkrettigheter og ikke utbetalte lånetilsagn	41.000	103.600	-	-	-	76.547	221.147
Sum forpliktelser	51.456	969.173	430	15.287	-	1.759.126	2.795.472

NOTE 15 – VALUTARISIKO

Banken har ingen aktiva- eller passivposter i utenlandsk valuta pr. 31.12.23.

NOTE 16 – KURSRISIKO

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som oppstår ved endinger i verdien på obligasjoner og egenkapitalspapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Investeringer ut over ramme skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 17 – RENTERISIKO

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i markedsrente. Banken har ikke kundeengasjement med fast rente i egen balanse.

2023

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner							
Kontanter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	73.371	73.371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	-	-	-	-	-	77.016	77.016
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	1.935.916	-	-	-	488.018	2.423.934
Obligasjoner, sertifikat og lignende	49.173	305.858	-	10.140	-	-	365.172
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	117.810	117.810
Sum eiendeler	49.173	2.241.774	-	10.140	-	756.215	3.057.303
-herav i utenlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Gjeld til kredittinstitusjoner	15.183	-	-	-	-	-	15.183
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	2.636.836	-	-	-	-	2.636.836
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	31.017	31.017
Sum gjeld	15.183	2.636.836	-	-	-	31.017	2.683.036
- herav i utanlansk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	33.990	-395.062	-	10.140	-	725.198	374.267

2022

	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Tall i tusen kroner							
Kontanter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	72.050	72.050
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	-	-	-	-	-	77.222	77.222
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	1.786.411	-	-	-	469.212	2.255.623
Obligasjoner, sertifikat og lignende	-	19.162	40.149	333.377	-	-	392.688
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	104.220	104.220
Sum eiendeler	-	1.805.573	40.149	333.377	-	722.704	2.901.803
-herav i utenlandsk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Gjeld til kredittinstitusjoner	15.128	-	-	-	-	11.045	26.173
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	1.495.855	-	-	-	1.024.690	2.520.545
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	27.608	27.608
Sum gjeld	15.128	1.495.855	-	-	-	1.063.343	2.574.326
- herav i utanlansk valuta	-	-	-	-	-	-	-
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	-15.128	309.718	40.149	333.377	-	-340.639	327.478

NOTE 18 – NETTO RENTEINNETEKTER

	2023	2022		
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansforetak	3.505	2.165		
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	115.357	68.123		
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	17.053	8.176		
Øvrige renteinntekter og lignende inntekter	109	-		
Sum renteinntekter og lignende inntekter	136.023	78.464		
			Gjennomsnittlig effektiv rentesats	Gjennomsnittlig effektiv rentesats
			2023	2022
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	1.178	737	3,24 %	2,13 %
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	52.174	20.433	2,05 %	0,81 %
Andre rentekostnader og lignende kostnader	3.107	2.584	-	-
Sum rentekostnader og lignende kostnader	56.459	23.754		
Netto renteinntekter	79.565	54.709		

NOTE 19 – ANDRE INNETEKTER

	Morbank		Konsem	
	2023	2022	2023	2022
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester				
Garantiprovisjon	388	336	388	336
Formidlingsprovisjoner	1.844	356	1.844	356
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	1	94	1	94
Betalingsformidling	3.936	3.995	3.936	3.995
Verdipapirforvaltning	1.338	1.252	1.338	1.252
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	7.814	6.558	7.814	6.558
Andre provisjons- og gebyrinntekter	103	2.108	103	2.108
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	15.424	14.700	15.424	14.700
Provisjonskostnader				
Garantiprovisjon	-	-	-	-
Betalingsformidling	1.036	1.137	1.036	1.137
Andre gebyr- og provisjonskostnader	1.002	842	1.002	842
Sum provisjonskostnader med mer	2.038	1.978	2.038	1.978
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter				
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-95	-1.608	-95	-1.608
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	-258	205	77	720
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	129	17	129	17
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	-225	-1.387	110	-872
Andre driftsinntekter				
Andre driftsinntekter	163	130	10.557	8.775
Sum andre driftsinntekter	163	130	10.557	8.775
Utbytte				
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	5.399	6.738	5.399	6.738
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	-	-	-	-
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	5.399	6.738	5.399	6.738

NOTE 20 – LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Lønn	15.515	12.435	20.619	17.327
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	2.849	2.174	3.258	2.509
Pensjoner	1.440	1.219	1.668	1.452
Sosiale kostnader	461	277	598	338
Sum lønn og andre personalkostnader	20.266	16.106	26.143	21.626

2023		Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjonskostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef					
Arnfinn Helge Kvam		1.431	-	106	643

2023		Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Styret				
Leder		88	-	4.226
Nestleder		69	-	-
Styremedlem		77	-	2.755
Styremedlem		66	-	561
Styremedlem		53	-	-
Ansattvalgt styremedlem		22	-	1.426

2023		Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Generalforsamling				
Leder		5	-	529

2022		Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjonskostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef					
Arnfinn Helge Kvam		1.340	-	119	707

2022		Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Styret				
Leder		81	-	-
Nestleder		68	-	4.268
Styremedlem		55	-	2.809
Styremedlem		55	-	635
Styremedlem		51	-	-
Ansattvalgt styremedlem		-	-	318

2022		Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Generalforsamling				
Leder		5	-	501

Medlem i generalforsamlingen fikk godtgjørelse på kr 1.000 pr. møte.

Banksjef har innskuddsbasert pensjonsordning på lik linje med alle andre ansatte i banken. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Banksjef har en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder. Det foreligger ingen avtale om etterlønn dersom styret ber banksjef om å fratrukke sin stilling.

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret og ytes til subsidiert rente. Substituert rente tilsvarer 70 % av gjeldende normrente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente. Beløpet er ikke ført som kostnad, men reduserer renteinntekter tilsvarende. Lån til banksjef og ansattevalgt representant til styret følger generelle vilkår for øvrige ansatte. Resterende løpetid på lån til banksjef er 8,9 år og til ansattevalgt styremedlem 16,5 år.

Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

Antall årsverk i banken pr. 31.12.2023	24,6
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	363,3

NOTE 21 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Andre driftskostnader				
Kjøp eksterne tjenester	1.796	1.461	1.796	1.461
IT kostnader	16.385	8.169	16.385	8.169
Kostnader leide lokaler	221	373	663	671
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	93	514	93	514
Reiser	63	31	63	31
Markedsføring	1.305	1.105	1.305	1.105
Ekstern revisor	664	542	740	612
Andre driftskostnader	6.590	10.614	11.060	14.642
Sum andre driftskostnader	27.118	22.808	32.106	27.204
Honorar til ekstern revisor				
Lovpålagt revisjon	449	388	501	433
Andre attestasjonstjenester	73	62	97	87
Skatterådgivning	61	70	61	70

NOTE 22 – SKATT

	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Betalbar inntektsskatt				
Resultat før skattekostnad	46.901	29.553	46.756	28.759
Permanente forskjeller	-3.581	-5.675	-3.913	-6.186
Endring i midlertidige forskjeller	-2.700	1.356	-2.677	1.447
Benyttet ligningsmessig fremførbart underskudd i datterselskap	-	-	-	-
Overført fremførbart underskudd i datterselskap	-	-	454	1.214
Sum skattegrunnlag	40.620	25.234	40.620	25.234
Betalbar inntektsskatt	10.155	6.309	10.155	6.309
For mye avsatt skatt tidligere år	29	3	29	3
Formueskatt	900	775	900	775
Betalbar skatt i balansen	11.084	7.087	11.084	7.087

Årets skattekostnad				
Betalbar inntektsskatt	10.155	6.309	10.155	6.309
Endring utsatt skatt over resultatet	675	-339	675	-339
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	-	-	-	-
Årets skattekostnad	10.830	5.970	10.830	5.970
Resultat før skattekostnad				
Benyttet ligningsmessig fremførbart underskudd i datterselskap	46.901	29.553	46.756	28.759
25 % skatt av:		-		-
Resultat før skattekostnad	11.725	7.388	11.725	7.388
Permanente forskjeller	-895	-1.418	-895	-1.418
Midlertidige forskjeller	-675	339	-675	339
Endring utsatt skatt over resultatet	675	-339	675	-339
Skattekostnad	10.830	5.970	10.830	5.970
Effektiv skattesats (%)	23 %	20 %	23 %	21 %
Endring balanseført utsatt skatt				
Balanseført utsatt skatt 01.01	-1.885	-1.546	-1.885	-1.546
Resultatført i perioden	675	-339	675	-339
Balanseført utsatt skatt 31.12	-1.210	-1.885	-1.210	-1.885
Utsatt skatt				
Driftsmidler	-3.153	-2.997	-3.105	-2.926
Pensjonsforpliktelse	-	-	-	-
Avsetning til forpliktelser	-852	-3.331	-852	-3.331
Utestående fordringer	-	-	-50	-50
Rentebærende verdipapir tilgjengelig for salg	-835	-1.212	-835	-1.212
Underskudd til fremføring i datterselskap	-	-	-2.648	-2.194
Ikke bokført utsatt skatt i datterselskap	-	-	2.650	2.173
Sum utsatt skatt	-4.840	-7.540	-4.840	-7.540
Resultatført utsatt skatt				
Driftsmidler	-39	14	-39	14
Pensjonsforpliktelse	-	58	-	58
Avsetning til forpliktelser	620	-212	620	-212
Rentebærende verdipapirer	94	-199	94	-199
Sum endring utsatt skatt	675	-339	675	-339

Fra og med 2022 er formueskatt klassifisert som annen driftskostnad i stede for skattekostnad, dette i samsvar med krav etter IFRS.

NOTE 23 – KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2023

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	-	-	-	73.371
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.016	-	-	-	77.016
Utlån til og fordringer på kunder	2.423.287	-	-	-	2.423.287
Rentebærende verdipapirer	-	-	365.172	-	365.172
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	5	-	10.236	89.599	99.840
Sum finansielle eiendeler	2.573.679	-	375.407	89.599	3.038.685
Finansiell gjeld					
Innlån fra kredittinstitusjoner	15.183	-	-	-	15.183
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	-	-	-	2.636.836
Sum finansiell gjeld	2.652.019	-	-	-	2.652.019

2022

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Totalt
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter	72.050	-	-	-	72.050
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.222	-	-	-	77.222
Utlån til og fordringer på kunder	2.255.623	-	-	-	2.255.623
Rentebærende verdipapirer	-	-	392.688	-	392.688
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	5	7.050	-	79.450	86.506
Sum finansielle eiendeler	2.404.900	7.050	392.688	79.450	2.884.089
Finansiell gjeld					
Innlån fra kredittinstitusjoner	26.173	-	-	-	26.173
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.520.545	-	-	-	2.520.545
Sum finansiell gjeld	2.546.718	-	-	-	2.546.718

NOTE 24 – VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2023		2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	73.371	72.050	72.050
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	77.016	77.016	77.222	77.222
Utlån til og fordringer på kunder	2.423.287	2.423.287	2.255.623	2.255.623
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	2.573.674	2.573.674	2.404.895	2.404.895
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	2.636.836	2.520.545	2.520.545
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	2.636.836	2.636.836	2.520.545	2.520.545

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Nivåfordeling finansielle instrumenter

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2023				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	-	370.913	4.500	375.413
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	89.599	89.599
Sum eiendeler	-	370.913	94.099	465.012

Alle finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er klassifisert i nivå 2

	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	79.450	4.666
Realisert gevinst resultatført	274	-
Urealisert gevinst og tap resultatført	-	-167
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	11.089	-
Investering	719	-
Salg	-1.932	-
Utgående balanse	89.599	4.500

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2022				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	-	395.077	4.666	399.744
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	-	-	79.450	79.450
Sum eiendeler	-	395.077	84.117	479.194

	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	54.976	4.453
Realisert gevinst resultatført	-	-
Urealisert gevinst og tap resultatført	-	239
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	21.476	-
Investering	5.986	-
Salg	-2.988	-26
Utgående balanse	79.450	4.666

	2023 Kursendring			
Sensitivetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	3.600	4.050	4.950	5.400
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.679	80.639	98.559	107.519
Sum eiendeler	75.279	84.689	103.509	112.919

	2022 Kursendring			
Sensitivetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	3.733	4.199	5.133	5.599
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	63.560	71.505	87.395	95.340
Sum eiendeler	67.293	75.705	92.528	100.940

Virkelig verdimalinger og -opplysninger klassifiseres etter nivå. Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi.

I Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

I nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på siste kjente emisjons- og/eller omsetningskurs. Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verddivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen, og en samlet verdi for konsernet totalt, basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne vurderingen blir vurdert opp imot siste kjente emisjons- og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankenes egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen. Til sammen utgjør disse aksjene 83,5 MNOK av totalt 94,1 MNOK i nivå 3.

NOTE 25 – RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

2023	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	14.226	14.226	14.226
Kommune / fylke	85.428	85.591	85.591
Bank og finans	9.988	10.092	10.092
Obligasjoner med fortrinsrett	254.484	255.263	255.263
Industri	-	-	-
Sum rentebærende verdipapirer	364.125	365.172	365.172
Herav børsnoterte verdipapir	364.125	365.172	365.172

2022	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	10.280	10.324	10.324
Kommune / fylke	86.475	86.392	86.392
Bank og finans	42.052	42.025	42.025
Obligasjoner med fortrinsrett	253.651	253.947	253.947
Industri	-	-	-
Sum rentebærende verdipapirer	392.458	392.688	392.688
Herav børsnoterte verdipapir	392.458	392.688	392.688

Bankens obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Realisert gevinst/tap ved salg av obligasjoner blir resultatført.

NOTE 26 – AKSJER, EGENKAPITALBEVIS OG FOND TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

	Orgnummer	Antall	2023		2022		Bokført verdi
			Kostpris	Bokført verdi	Antall	Kostpris	
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)			364.125	365.172		392.458	392.688
Aksjer							
Eiendomskreditt AS	979.391.285	16.750	1.704	2.680	16.750	1.704	2.801
Hjelmeland Sparebank	937.896.581	7.824	861	782	7.824	861	782
Innovangsjon SA	996.968.553	1.000	100	1	1.000	100	1
Spama AS	916.148.690	150	15	233	150	15	233
Sparebank 1 Ringerike Hadeland	937.889.275	1.000	125	304	1.000	125	324
Valdres Næringshage AS	984.023.049	27	173	256	27	173	289
Valdres Storhall AS	912.607.380	50	50	1	50	50	1
Vang Næringsforum AS	880.384.082	5	0	0	5	0	0
Vaset Utbyggingsselskap AS	980.103.943	20	200	200	20	200	200
Visa Norge Holding 1 AS (VNH1)		4	0	38	0	-	31
Vasetløypene SA	980.435.857	1	5	5	1	5	5
Sum aksjer			3.232	4.500		3.232	4.667
Aksje- og pengemarkedsfond							
Eika Kreditt B	912.370.275	5.585	5.632	5.741	-	-	-
Eika Kreditt	912.370.275	-	-	-	2.269	2.228	2.389
Sum aksje- og pengemarkedsfond			5.632	5.741		2.228	2.389
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			8.864	10.241		5.460	7.055
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			372.989	375.413		397.918	399.744

NOTE 27 – AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS TIL VIRKELIG VERDI OVER ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

	Orgnummer	Antall	2023			2022			
			Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader									
Eika BoligKredit	885.621.252	1.588.164	6.716	6.785	9	1.768.146	7.476	7.873	79
Eika Gruppen AS	979.319.568	250.802	15.320	76.745	5.141	250.802	15.320	65.209	6.142
Eika VBB AS	921.859.708	1.124	4.814	5.651	-	1.008	4.231	5.068	-
SDC AF 1993 H. A		-	-	-	-	1.690	764	961	-
VN Norge AS	821.083.052	0	-	418	-	0	-	340	260
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi			26.850	89.599	5.150		27.790	79.450	6.481

	2023	2022
Balanseført verdi 01.01.	79.450	54.976
Tilgang	719	5.986
Avgang	-1.932	-2.988
Realisert gevinst/tap	274	-
Netto urealisert gevinst på ordinært resultat	-	-
Netto urealisert gevinst over andre inntekter og kostnader	11.089	21.476
Balanseført verdi 31.12.	89.599	79.450

NOTE 28 – EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER

Valdres Eiendomskontor AS er et 66,61 % eid datterselskap og et rent eiendomsmeglerforetak.

2023

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Bokført verdi	Selskapers egenkapital	Selskapets resultat
Valdres Eiendomskontor AS	979870167	1.199	66,61 %	-	250	347	-480
Sum eierinteresser i konsernselskaper					250		

2022

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Bokført verdi	Selskapers egenkapital	Selskapets resultat
Valdres Eiendomskontor AS	979870167	1.199	66,61 %	-	585	827	-1.309
Sum eierinteresser i konsernselskaper					585		

Sum eierinteresser i konsernselskapet er oppgitt for morbank.

Det er ikke utbetalt utbytte til morbank i 2023 eller i 2022.

NOTE 29 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Morbank:

	Driftsmidler	Fast eiendom	Tomt	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2022	9.078	16.711	83	6.650	32.522
Tilgang	697	500	-	511	1.708
Avgang til kostpris	-620	-	-	-	-620
Utrangeret til kostpris	-2.365	-3.607	-	-	-5.972
Kostpris pr. 31.12.2022	6.790	13.604	83	7.161	27.638
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2022	4.904	9.548	-	1.552	16.004
Bokført verdi pr. 31.12.2022	1.886	4.056	83	5.609	11.633

Kostpris pr. 01.01.2023	6.790	13.604	83	7.161	27.638
Tilgang	2.123	1.242	-	72	3.437
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	-2.334	-108	-	-	-2.442
Kostpris pr. 31.12.2023	6.579	14.738	83	7.233	28.633
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	3.398	9.976	-	2.451	15.825
Bokført verdi pr. 31.12.2023	3.181	4.762	83	4.782	12.809

Avskrivninger 2022	709	506	-	892	2.107
Avskrivninger 2023	827	536	-	899	2.262
Avskrivingsprosent / Levetid	20% - 33%	2% - 20%		10% - 35%	

Konsern:

	Driftsmidler	Fast eiendom	Tomt	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2022	10.103	17.573	83	6.650	34.409
Tilgang	697	500	-	511	1.708
Avgang til kostpris	-620	-	-	-	-620
Utrangeret til kostpris	-2.365	-3.607	-	-	-5.972
Kostpris pr. 31.12.2022	7.815	14.466	83	7.161	29.525
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2022	5.916	10.270	-	1.552	17.738
Bokført verdi pr. 31.12.2022	1.899	4.196	83	5.609	11.787

Kostpris pr. 01.01.2023	7.815	14.466	83	7.161	29.525
Tilgang	2.160	1.242	-	72	3.474
Avgang til kostpris	-	-	-	-	-
Utrangeret til kostpris	-2.334	-108	-	-	-2.442
Kostpris pr. 31.12.2023	7.641	15.600	83	7.233	30.557
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	4.416	10.750	-	2.451	17.617
Bokført verdi pr. 31.12.2023	3.225	4.849	83	4.782	12.940

Avskrivninger 2022	732	559	-	892	2183
Avskrivninger 2023	834	589	-	899	2322
Avskrivingsprosent / Levetid	10% - 33%	2% - 10%		10% - 35%	

NOTE 30 – ANDRE EIENDELER

	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Eiendeler ved utsatt skatt	1.210	1.885	1.210	1.885
Opptjente, ikke motatte inntekter	1.734	960	3.067	1.948
Andre forskuddsbetalte, ikke påløpne kostnader	163	881	163	881
Overtatte eiendeler	-	-	-	-
Andre eiendeler	213	16	1.238	1.213
Sum andre eiendeler	3.319	3.742	5.677	5.927

NOTE 31 – INNLÅN FRA KREDITTINSTITUSJONER

Motpart	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
				2023	2022	
Kredittforeningen for sparebanker	16.01.2020	12.04.2024	15.000	15.183	15.128	3m Nibor + 74 bp
Øvrige innskudd				-	11.045	
Sum innlån fra kredittinstitusjoner				15.183	26.173	

NOTE 32 – INNSKUDD OG ANDRE INNLÅN FRA KUNDER

	2023	2022
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	2.520.545
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	2.520.545

Innskudd fordelt på geografiske områder

Valdres	2.132.642	2.039.376
Innlandet ekskl. Valdres	59.938	53.608
Øvrige Fylker	433.912	421.622
Utlandet	10.344	5.939
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	2.520.545

Innskuddsfordeling

Personkunder	1.574.120	1.495.855
Primærnæringer	170.275	184.299
Industri og bergverk	55.474	41.244
Kraftforsyning	48.631	23.542
Bygg og anleggsvirksomhet	135.859	161.046
Varehandel	98.140	79.971
Transport	5.442	9.039
Overnattings- og serveringsvirksomhet	6.862	8.185
Informasjon og kommunikasjon	13.220	5.238
Omsetning og drift av fast eiendom	78.787	103.165
Tjenesteytende virksomhet	450.026	408.961
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.636.836	2.520.545

NOTE 33 – ANNEN GJELD, AVSTEMMING AV NETTO GJELD OG PENSJON

	Morbank		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Annen gjeld				
Påløpte kostnader	2.487	4.456	2.487	4.456
Bankremisser	-	3	-	3
Skattetrekk	966	667	1.387	952
Øvrig gjeld	8.153	6.537	9.664	8.033
Avsatt til gaver	504	304	504	304
Avsatt til utbytte	-	-	-	-
Sum annen gjeld	12.110	11.967	14.043	13.748

	2023	2022
Avstemming av netto gjeld		
Kontanter og kontantekvivalenter	73.371	72.050
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	75.966	76.172
Innlån fra finansieringsaktiviteter	15.183	15.128
Leieforpliktelser	5.634	6.485
Netto gjeld	170.154	169.835
Kontanter, innskudd i Norges Bank og innskudd i andre banker	149.337	148.222
Brutto gjeld (all gjeld er til flytende rente)	20.817	21.613
Netto gjeld	170.154	169.835

	Forpliktelser fra finansieringsaktiviteter			Likviditetsbeholdning		Sum
	Finanselle innlån	Leieforpliktelser	Sum	Kontanter og innskudd i Norges Bank	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	
Netto gjeld 01.01.2022	35.088	6.371	41.459	71.020	229.184	300.204
Kontantstrømmer	-19.960	-471	-20.431	1.031	-153.012	-151.981
Anskaffelser - leieforpliktelser	-	511	511	-	-	-
Andre endringer	-	74	74	-	-	-
Netto gjeld 31.12.2022	15.128	6.485	21.613	72.050	76.172	148.222
Kontantstrømmer	55	-948	-893	1.320	-206	1.114
Anskaffelser - leieforpliktelser	-	72	72	-	-	-
Andre endringer	-	25	25	-	-	-
Netto gjeld 31.12.2023	15.183	5.634	20.817	73.371	75.966	149.337

Alle ansatte inngår i en innskuddsbasert ordning for pensjon. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 34 – GARANTIER

	2023	2022
Betalingsgarantier	2.844	3.219
Kontraktsgarantier	12.363	11.971
Lånegarantier	-	-
Andre garantier	4.201	3.389
Sum garantier overfor kunder	19.408	18.579
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	34	-
Tapsgaranti	5.000	5.000
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	5.034	5.000
Sum garantier	24.442	23.579

Garantier fordelt geografisk	2023		2022	
	Kr.	%	Kr.	%
Valdres inkl. EBK	24.047	98,4 %	23.579	100,0 %
Innlandet ekskl. Valdres	395	1,6 %	-	0,0 %
Øvrige Fylker	-	0,0 %	-	0,0 %
Utlandet	-	0,0 %	-	0,0 %
Sum garantier	24.442	100 %	23.579	100 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt AS

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr. 31.12.23 lån for 127 MNOK hos EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti: Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes rettskravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og det skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankenes tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK overstigende. Bankenes andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN - Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrukk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

NOTE 35 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke forekommet hendelser etter utløpet av perioden som medfører justeringer av, eller tilleggsopplysninger i regnskapet eller i noter til regnskapet.

NOTE 36 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Transaksjoner mellom mor- og datterselskap er kun relatert til ordinære banktjenester. Tjenestene er gitt til forretningsmessige vilkår og er eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 37 – LEIEAVTALER

Selskapets leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer og maskiner/utstyr. Selskapets bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteiendeler	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2023	6.237	925	7.162
Tilgang av bruksretteiendeler	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Overføringer og reklassifiseringer	-	-	-
Omregningsdifferanser	90	-17	72
Anskaffelseskost 31.12.2023	6.327	908	7.234
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2023	1.328	224	1.552
Avskrivninger i perioden	705	194	899
Nedskrivninger i perioden	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2023	2.033	418	2.451
Balanseført verdi 31.12.2023	4.294	488	4.782
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	6 år	1 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	
Bruksretteiendeler	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2022	5.789	861	6.650
Tilgang av bruksretteiendeler	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Overføringer og reklassifiseringer	-	-	-
Omregningsdifferanser	448	64	512
Anskaffelseskost 31.12.2022	6.237	925	7.162
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2022	636	24	660
Avskrivninger i perioden	692	200	892
Nedskrivninger i perioden	-	-	-
Avhendinger	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2022	1.328	224	1.552
Balanseført verdi 31.12.2022	4.909	700	5.609
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	7 år	2 år	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	
Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Mindre enn 1 år	874	202	1.075
1-2 år	894	116	1.009
2-3 år	914	116	1.030
3-4 år	935	96	1.032
4-5 år	957	-	957
Mer enn 5 år	1.066	-	1.066
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2023	5.640	530	6.169

Endringer i leieforpliktelse	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Totale leieforpliktelse 01.01.2023	5.770	715	6.485
Nye/endrede leieforpliktelse innregnet i perioden	90	-17	72
Betaling av hovedstol	-933	-205	-1.138
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelse	172	18	190
Rentekostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	33	-7	25
Totale leieforpliktelse 31.12.2023	5.130	504	5.634

Endringer i leieforpliktelse	Bygninger	Maskiner og utstyr	Totalt
Totale leieforpliktelse 01.01.2022	5.547	823	6.371
Nye/endrede leieforpliktelse innregnet i perioden	448	64	511
Betaling av hovedstol	-479	-199	-678
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelse	182	25	207
Rentekostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	72	2	74
Totale leieforpliktelse 31.12.2022	5.770	715	6.485

Beløp i resultatregnskapet	2023	2022
Rente på leieforpliktelse	190	207
Avskrivninger på bruksretteiendeler	899	892
Rentekostnad tidligere perioder etter justering av forpliktelse	25	73

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på husleieavtaler og leie av maskiner/utstyr er ca. 3 %. For leieavtaler bruker banken leietakers marginale lånerente. Indeksjustering av husleiekostnader er hensyntatt i beregningen av forpliktelsen basert på det som lå til grunn ved periodens utløp.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Bankens leieavtaler av bygninger har leieperioder opptil 5 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer konsernet om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves.

Kjøpsopsjoner

Banken leier maskiner/utstyr med en leieperiode mellom 3 og 5 år. Ingen av disse leiekontraktene inkluderer en opsjon til å kjøpe eiendelene ved endt leieperiode.

RSM Norge AS

Miltzows gata 2, 5700 Voss
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 56 52 04 00

F +47 56 52 04 01

www.rsmnorge.no

Til generalforsamlingen i Valdres Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Valdres Sparebank, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Valdres Sparebank sammenhengende i 3 år fra valget på generalforsamlingen den 8. september 2021 for regnskapsåret 2021.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

1) Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/és a member of Den norske Revisorforening.

parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningsevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, herunder i lys av gjeldende markedssituasjon, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle parametere. Vi har rekalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens note 2,3, og 6-13 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og vurdert om informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

2) IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Banken benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT systemene i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over

transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos banken og tjenesteleverandøren.

En vesentlig del av transaksjonene innen banker og finansinstitusjoner er systemgenererte transaksjoner. Dette gjelder bl.a. renteberegninger på utlån og innskudd, samt inntekter og kostnader knyttet til betalingsformidling. Migrering til ny kjernebankleverandør høsten 2023 økte den iboende risikoen for feil i regnskapet. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering, er av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Hvordan vi håndterte forholdet i revisjonen

Vi etablerte en forståelse for bankens IT-systemer og IT-miljø av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi innhentet og evaluerte en tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402- rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen til selskapet. Vi vurderte målrettethet og effektivitet av IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren. Videre vurderte vi også målrettethet og effektivitet av relevante kontroller hos banken.

Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser som dekker relevante automatiserte kontroller i kjernebanksystemene, herav renteberegning, gelbyramortisering, periodisering, kontering, systembasert avstemming og integrasjon.

Vi har innhentet og kontrollert bankens avstemming og overføring av regnskapsinformasjon fra gammelt til nytt system.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 1. og 2. ledd b og IFRS Accounting Standards som godkjent av EU med mindre annet følger av forskriften. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgjøre en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgjør en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i

Revisors beretning 2023 for Valdres Sparebank

revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Voss, 7. mars 2024
RSM Norge AS

Harald Bjotveit
Harald Bjotveit
statsautorisert revisor

Ved
din
side